

www.musavat.com

MUSAVAT

**Qurban
bayramınız
mübarək!**

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 1-5 sentyabr 2017-ci il Şənbə № 182 (6796) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Avropa İttifaqına doğru daha bir addım

Elmar Məmmədov
Budapeştdə Aİ ilə
strateji tərəfdaşlığa
dair sazişin
yekunlaşmasından
danışdı

yazısı səh.7-də

Deputatın iqtidarın balanslı siyasəti ilə bağlı dediklərinə fərqli reaksiyalar

yazısı səh.6-da

Dünyanın ən güclü orduları- Ermənistandan 25 pillə öndəyik

yazısı səh.3-də

Sərkisyanın növbəti hiyləsi - Qarabağa niyə gəlib?

yazısı səh.9-da

"Harvi" qasırgası neft bazarını da "vurdu"

yazısı səh.3-də

Fərəc Quliyev:

"Türkiyə ölünənə getməyə hazırlaşmır"

yazısı səh.4-də

"Vurulmuş" nazirin adı ilə bağlı müəmmalı cinayət dosyaları...

yazısı səh.13-də

Şeyxin II Qareginlə görüşü-girovların azad olunması gündəmdə

yazısı səh.11-də

Rus dili məktəblərimizə geri qayıdır - səbəb

yazısı səh.14-də

Oğurlanmış avtomobilini Bakıda tapdı-rusiyalının film kimi hekayəti

yazısı səh.12-də

İdmançımızın Livanda ölməsinin yeni təfərrüatları

yazısı səh.4-də

RƏSİ-ZADƏNİN NƏ VAXT GEDƏCƏYİ BİLİNDİ-ÜÇ MÜAVİNİN TALEYİ NECƏ OLACAQ?

Cəmi 200 işçisi olacaq Nazirlər Kabinetində 6 nazir müavininin olması absurddur; deputat hesab edir ki, vitse-prezidentlər postuna da yaxın zamanlarda təyinatlar ola bilər; prezident İlham Əliyevin struktur və kadr islahatlarını gücləndirmək, 2018 prezident seçkisi ilində daha çevik komanda formalaşdırmaq siyasəti davam edəcək

Ərdoğanın Bakı marşrutunu dəyişməsinin ilginç səbəbi

Azərbaycanın da daxil olduğu böyük bir bölgədə yeni gərginlik ocağı yetişir; rusiyalı siyasi texnoloqdan sensasion iddia: "Türkiyə və İran referendumuna görə Suriya və İraqda genişmiqyaslı əməliyyata başlayacaq..."

yazısı səh.8-də

**Vasif Talibov
oğluna Bakıda
toy edir-nazirlə
quda olur**

yazısı səh.4-də

**Sülhəddin Əkbər
satışa
çıxarmadığı
kitabından
danışdı**

yazısı səh.6-da

**Tanrıverdi
Mustafayev:
"Baş verənlər
heç də yazıldığı
kimi deyil..."**

yazısı səh.10-da

Deputatlar Parisə gedir

Sentyabrın 4-dən 7-dək Parisdə Avropa Şurası Parlament Assambleyası Bürosunun, Hüquqi məsələlər və İnsan hüquqları, Siyasi işlər və demokratiya, həmçinin Monitoring komitələrinin iclasları keçiriləcək.

Milli Məclisin (MM) mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, icaslarda MM-in Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlararası əlaqələr komitəsinin sədri, ölkəmizin təşkilatdakı daimi nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidovun başçılıq etdiyi deputat qrupu iştirak edəcək.

Nümayəndə heyətinə deputatlardan Sahibə Qafarova, Vüsal Hüseynov və Sabir Hacıyev daxildir.

Büro iclasında Avropa Şurası baş katibinin qurumun fəaliyyətinə dair məruzəsi dinlənəcək, AŞ PA-nın payız sessiyasının gündəlik layihəsi təsdiqlənəcək, həmçinin yeni siyasi qrupun - "Azad demokratlar qrupu"nın formalaşdırılması ilə bağlı məsələnin müzakirəsi nəzərdə tutulur.

Assambleyanın komitələrinin icaslarında nümayəndə heyətinin üzvləri müzakirəyə çıxarılaçaq məsələlərə münasibət bildirəcək, qeyd və təkliflərini verəcəklər.

İnterpol 22 yaşlı azərbaycanlıni axtarır

Interpol daha bir azərbaycanlı barədə axtarış elan edib. "Trend"-in məlumatına görə, 1995-ci il təvəllüdü Cahangir Bəkirov xuliqanlıqda təqsirləndirilir. Təqsirləndirilən şəxs istintaqdan yayındığı üçün onun barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib və məhkəmə axtarışa verilməsi haqqında qərar qəbul edib.

Həmin qərar əsasında İnterpol C.Bəkirov barəsində beynəlxalq axtarış elan edib.

Bakıda Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə xarici işlər nazirlərinin görüşü keçiriləcək

6 sentyabr 2017-ci il tarixində Bakı şəhərində Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov, Gürcüstanın baş nazirinin müavini, xarici işlər naziri Mixail Canelidze və Türkiyənin xarici işlər naziri Mevlüt Çavuşoğlunun iştirakı ilə Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə xarici işlər nazirlərinin altıncı üçtərəfli görüşü keçiriləcək.

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə formatında xarici işlər nazirləri səviyyəsində birinci üçtərəfli görüş 8 iyun 2012-ci ildə Trabzonda keçirilib.

28 mart 2013-cü ildə Batumidə adıçəkilən formatda keçirilən ikinci görüşün yekunlarına əsasən 2013-2015-ci illər üçün nəzərdə tutulmuş Üçtərəfli Sahəvi Əməkdaşlıq üzrə Fəaliyyət Planı qəbul olunub.

19 fevral 2014-cü ildə Gəncə şəhərində hər üç ölkənin xarici işlər nazirlərinin üçüncü görüşü baş tutub. Bunun ardınca həmin ilin 10 dekabr tarixində Qarsda, 19 fevral 2016-cı ildə isə Tbilisidə müvafiq olaraq dördüncü və beşinci üçtərəfli formatda görüşlər keçirilib.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

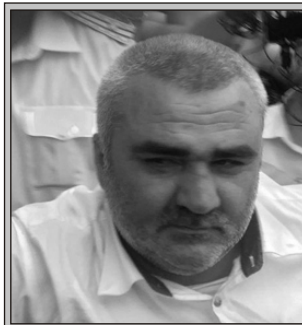
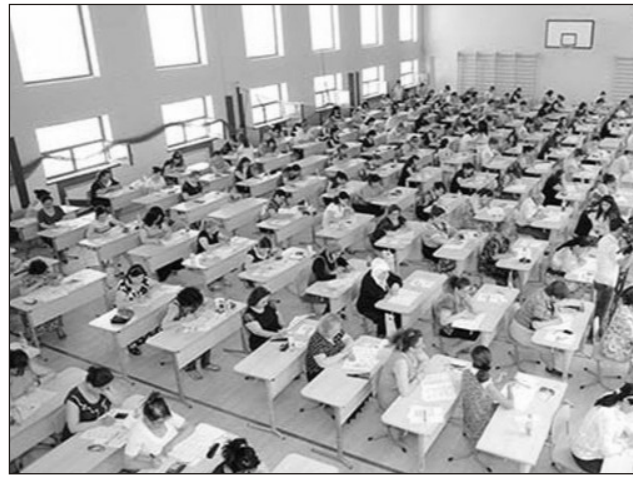
Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Dörd min müəllim işə götürüləcək

Müəllimlər üçün 4 mindən çox vakansiya elan olunacaq. Bu barədə virtualaz.org saytına Təhsil Nazirliyinin mətbuat katibi Cəsarət Valehov bildirib.

Belə ki, müəllimlərin işə qəbulunun əlavə yerləşdirmə mərhələsində 4 mindən çox vakansiya elan olunacaq. Bu mərhələyə 7 sentyabrda start veriləcək.

Qeyd edək ki, sentyabrın 7 və 8-də seçilmələr olacaq. Sonrakı bir neçə gün ərzində nəticələr bilinəcək.

Əfqan Muxtarlı həbsdə qaldı

Bakı Apelyasiya Məhkəməsində jurnalist Əfqan Muxtarlının ev dustaqlığına buraxılması ilə bağlı verdiyi şikayət üzrə məhkəmə keçirilib. Lent.az-ın məlumatına görə, Bakı Apelyasiya Məhkəməsində hakim Mirpaşa Hüseynovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə jurnalistin şikayəti təmin edilməyib. Səbəyl Rayon Məhkəməsinin qərarı dəyişdirilmədən saxlanılıb. Xatırladaq ki, Əfqan Muxtarlı ev dustaqlığına buraxılma ilə bağlı Səbəyl rayon Məhkəməsinə müraciət etsə də, məhkəmə bunu təmin etməmişdi.

Qeyd edək ki, DSX-nin yaydığı məlumata əsasən Əfqan Muxtarlı mayın 29-da saat 22.40 radələrində Balakan rayonu ərazisində Azərbaycan dövlət sərhədini qanunsuz keçdikdən sonra Dövlət Sərhəd Xidmətinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb.

Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 318-ci (Dövlət sərhədini qanunsuz olaraq keçmə), 206-cı (Qaçqınçılıq) və 315.2-ci (hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiq etmə) maddələri üzrə ittiham irəli sürülüb.

Səbəyl Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə Əfqan Muxtarlının barəsində 3 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib, daha sonra isə onun həbs müddəti daha 2 ay uzadılıb.

Eldəniz Elgünə yeni vəzifə verildi

"Space" Müstəqil Televiziya və Radio Şirkətində yeni təyinat olub. Ölkə.az xəbər verir ki, tanınmış jurnalist Eldəniz Elgün telekanalın ictimaiyyətlə əlaqələr departamentinə rəhbər təyin edilib.

Qeyd edək ki, Eldəniz Elgün "Space" ilk yarandığı dövrdə bu telekanalda çalışıb. Telekanaldan ayrıldıqdan sonra isə mətbuatda, həmçinin ANS televiziyasında işləyib.

4 günlük bayram tətili başladı-hava necə olacaq?

Sentyabrın 1-də Bakıda və Abşeron yarımadasında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər bəzi yerlərdə zəif duman olacaq. Mülayim şimal-qərb küləyi əsəcək. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən Lent.az-a verilən məlumata görə, sabah havanın temperaturu gecə 22-25° isti, gündüz 31-36° isti olacağı gözlənilir. Bakıda gecə 23-25°, gündüz 34-36° isti olacağı gözlənilir.

Azərbaycanın rayonlarında sabah hava şəraiti əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər bəzi yerlərdə zəif duman olacaq. Şərq küləyi ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 19-24°, gündüz 34-39° isti, dağlarda gecə 14-19°, gündüz 25-30° isti olacağı gözlənilir.

Abşeron çimərliklərində dəniz suyunun temperaturu Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəhdə 25-26°, Zağulba, Buzovna, Mərdəkan, Şüvələndə 26-27°, Türkan, Hövsan, Sahil, Şıxda 27-28° isti təşkil edəcək.

Sentyabrın 2-də isə Bakıda və Abşeron yarımadasında hava əsasən dəyişkən buludlu olacaq və yağmursuz keçəcək. Mülayim şimal-qərb küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 22-25° isti, gündüz 30-35° isti, Bakıda gecə 23-25°, gündüz 33-35° isti olacağı gözlənilir.

Sentyabrın 2-də rayonlarda da hava yağmursuz keçəcək. Lakin gecə və axşam bəzi dağlıq rayonlarında şimşək çaxacağı, qısamüddətli yağış yağacağı ehtimalı var. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 19-24°, gündüz 33-38° isti, dağlarda gecə 13-18°, gündüz 23-28° isti olacağı gözlənilir.

Abşeron çimərliklərində dəniz suyunun temperaturu Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəhdə 25-26°, Zağulba, Buzovna, Mərdəkan, Şüvələndə 26-27°, Türkan, Hövsan, Sahil, Şıxda 27-28° isti təşkil edəcək.

300-dən artıq maşın cərimə meydançasına salındı

Bakıda törətdiyi yol xətasına görə yazılmış cəriməni təyin edilmiş müddətdə ödəməyən 300-dən artıq sürücünün cəriməni ödəməsi təmin edilib. Bu barədə «Trend»ə Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Bakı şəhər Baş Polis İdarəsinin Dövlət Yol Polisi İdarəsinin ictimaiyyətlə əlaqələr bölməsinin rəisi, polis polkovniki Vaqif Əsədov məlumat verib.

V.Əsədov bildirib ki, təyin edilmiş cərimə məbləğini ödəməyən sürücülər aşkarlanırsa, barələrində ciddi tədbirlər görülür:

"Gecikdirilmiş cərimə faizi ilə birgə ödənilmədikdə avtomobil yol hərəkətindən kənarlaşdırılır və müvəqqəti mühafizə olunan dayanacaq yerləşdirilir. Eyni zamanda sürücünün 6 ay sürücülük hüququndan məhrum edilməsi ilə bağlı vəsatət qaldırılır".

V.Əsədov həmçinin xatırladı ki, təyin edilmiş cərimə məbləği birinci 5 iş günü müddətində ödənilirsə, avtomatik olaraq 10 faiz güzəşt olunur, təyin olunan müddətlərdə ödənilirsə, cərimənin üstünə artıq faiz gəlir.

Rusiyanın ən böyük özəl bankı iflas etdi

Rusiyanın ən böyük özəl bankı olan "Otkritie Bank" kredit portfelini və əmanət problemləri səbəbindən iflas edib.

AzərTAC xəbər verir ki, Rusiya Mərkəzi Bankı "Otkritie Bank"ı sağlamlaşdırmaq üçün öz himayəsinə götürüb. Mərkəzi Bank "Otkritie Bank"ı sağlamlaşdırmaq üçün nə qədər vəsait sərf ediləcəyini açıqlamayıb. Lakin bankın səhmlərinin ən azı 75 faizini alacağını bildirib.

"Otkritie Bank" aktivlərinə görə ölkənin yeddinci ən böyük bankıdır. 2016-cı ilədək ümumilikdə 400 şöbəsi olan "Otkritie Bank" 29 min korporativ və 3,4 milyon fərdi müştəriyə malikdir.

Azərbaycanda yol kənarında xüsusi istirahət yerləri yaradılır

Azərbaycanda ilk dəfə olaraq magistral yolun kənarında xüsusi istirahət sahələri yaradılır. Bu layihə yeni inşa edilən Ələt-Astara avtomobil yolunda gerçəkləşdirilir.

"Azəravtoyol" ASC-nin mətbuat xidmətindən virtualaz.org-a verilən məlumata görə, bu addımın atılmasında məqsəd yolun yeni trassa üzrə inşa edilməsi, kənarlarının bağlı olması və yaşıq məntəqələrindən demək olar ki, keçməməsidir.

Layihə üzrə müəyyən məsafələrdən bir bu cür istirahət sahələrinin yaradılması nəzərdə tutulub. Artıq bununla bağlı olaraq yeni yol boyunca xüsusi ərazilər ayrılıb və məlumatverici lövhələr də quraşdırılıb. İstirahət sahələrində parking yerləri, yanacaqdoldurma məntəqəsi, kafe, istirahət üçün yerlər, tualet, market və sair işə obyektləri yerləşəcək.

Azərbaycan XİN: Ermənistanın yaydığı xəbər ucuz dezinformasiyadır

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi tərəfindən məlumat verildiyi kimi, Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin Tovuz rayonu istiqamətində ATƏT-in fəaliyyətində olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq monitoring aparılarkən atəşkəsin pozulması barədə Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin twitter vasitəsilə yaydığı xəbər ucuz dezinformasiyadır. Bunu Azərbaycan XİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev bildirib.

H.Hacıyevin sözlərinə görə, monitoringdə iştirak edən beynəlxalq missiyanın nümayəndələri tərəfindən atəşkəsin pozulması halı qeydə alınmadığı halda, Ermənistan tərəfi bu kimi yalanla çıxış edir: "Bu, sentyabr ayında Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin vasitəçiliyi ilə BMT Baş Assambleyasının növbəti sessiyası çərçivəsində görüşü ərəfəsində Ermənistanın növbəti tərxiatıdır. Ermənistanın məqsədi bu yolla gərginlik fonu yaratmaq və danışıqlara mənfi təsir etməkdir".

ABS-da şist neft hasilatının "Harvi" qasırğasından zərər çəkməsi səbəbindən qara "qızıl"ın bazar təklifi 15 faiz azalıb. Bu barədə "The Wall Street Journal" yazır.

Qeyd olunur ki, qasırğadan ən çox Cənubi Texasdakı "Eagle Ford" yataqları zərər çəkib. Orada əvvəllər gün ərzində 1,4 milyon barel neft çıxarıldı. Məlumat görə, istehsal bir neçə həftə ərzində bərpa olunacaq. Tropik qasırğa səbəbindən hazırda Texasda 15 faizdən çox emaledici qurum bağlanıb. Bu, neftin qiymətinin 2,5 faizdən aşağı düşməsinə gətirib çıxarıb. İndi neftin bir bareli 46,44 dollardır.

Bəs görəsən, təbii fəlakət davam edərsə, neftin qiyməti hansı həddə qədər bahalaşa bilər? Bu, özünü dünya enerji bazarında necə göstərər?

"Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandıran iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov vurğuladı ki, Amerikanın Texas ştatında baş verən bu qasırğa neft istehsalının aşağı düşməsinə səbəb olsa da, hasilatın kəskin azaldığını söyləmək olmaz: "Lakin nəticə etibarilə bazara müəyyən psixoloji təsirlər var. Ancaq bu dünya neft bazarında dəqiq hiss edilən artımlarla müşahidə edilmir. Hazırda "Brent" markalı neftin qiyməti 51 dollardan bir qədər artıqdır. Texas markalı neftin qiyməti isə 46 dollara çatıb. Neftin qiymətində kəskin dəyişikliklər müşahidə edilmir. Hələlik neftin kəskin bahalaşacağı proqnozlaşdırılmır".

İqtisadçının sözlərinə görə, bu qasırğanın bazara o dərəcədə də böyük təsiri yoxdur: "Doğrudur, ABS-ın neft hasilatı bazara birbaşa təsir göstərir. Amma buna rəğmən hesab edirik ki, Birləşmiş Ştatların neft hasilatındaki dəyişikliklər fonunda biz hələlik ciddi qiymət ar-

tımlarını görmürük. Baş verənləri bu kontekstdən qiymətləndirsək, Azərbaycan iqtisadiyyatına necə təsir göstərəcəyini proqnozlaşdırmaq doğru olmazdı. Çünki hər hansı təsirlər yoxdur. Neftin qiyməti faktiki

göstərmir. Azərbaycan orta hesabla əvvəlki aylarda olduğu kimi, neft satışından mövcud gəlir səviyyəsini qoruyub saxlayacaq".

Bu ilin sonuna doğru neftin qiyməti ilə bağlı proqnozlara gəlincə,

isə ondan xəbər verir ki, iri neft şirkətləri belə neftin qiymətini proqnozlaşdırmaqda çətinlik çəkirlər. Çünki qiyməti yalnız iqtisadi faktorlar deyil, siyasi faktorlar da müəyyənləşdirir. Ancaq mövcud vəziyyəti nəzə-

"Harvi" qasırğası neft bazarını da "vurdu"

"Qara qızıl"ın hasilatı azaldı, qiyməti artdı...

olaraq mövcud səviyyədə qalıb. Bu baxımdan, biz qasırğa nəticəsində neft bazarında baş verənlərin Azərbaycan iqtisadiyyatına və dövlət gəlirlərinə təsirini müşahidə etmirik. Düzdür, Azərbaycan üçün neftin qiyməti çox əhəmiyyətlidir. Hələ də ölkəmizin ixracatının təxminən 90 faizi neft və neft məhsullarının payına düşür. Bu baxımdan, əgər neftin dünya bazarında qiymətində artımlar olsaydı, dövlət gəlirlərinin artmasına təsir göstərə bilərdi. Ancaq hazırda neftin qiymətləri stabildir və bu baxımdan, qasırğa neftdən daxilolmaların həcminə ciddi təsir

V.Bayramov bildirdi ki, bu barədə dəqiq rəqəmlər səsləndirmək vermək mümkün deyil: "Neftin qiyməti ilə bağlı həm ekspertlərin, həm də beynəlxalq təşkilatların proqnozları mütəmadi olaraq dəyişir. Bəzən ay ərzində aparıcı beynəlxalq təşkilatlar öz proqnozlarını bir neçə dəfə dəyişirlər. Eyni zamanda nəzərə alaq ki, bəzi aparıcı şirkətlər belə neftin dünya bazarındaki qiymətini proqnozlaşdırmırlar. BP öz hesabatlarında neftin qiymətini proqnozlaşdırdığını, amma hesablaşmalar üçün baza qiymətini müəyyənləşdirdiyini bildirir. Bu

rə alsaq, güman olunur ki, ilin birinci yarısındakı qiymət tarazlığı ilin ikinci yarısında da saxlanılacaq. Çünki artıq bazarda "Brent" markalı neftin qiymətinin 50 dollar ətrafında, "Texas" markalı neftin qiymətinin isə 45 dollar ətrafında dəyişməsi müşahidə olunur. Mövcud qiymət səviyyəsinin növbəti aylarda da qorunub saxlanması ehtimalı çox yüksəkdir. Hər hansı siyasi səbəblər baş verməzsə, mövcud şərtlər daxilində ilin sonuna qədər "Brent" markalı neftin qiymətinin 50 dollar intervalında dəyişəcəyi güman edilir".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Mister Şoffer, Serjin Xankəndində nə ölümü var?

Elşad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

"Mən prezidentlərin mümkün olan ilk fürsətdə görüşə razılıq vermələrini və sülh prosesini irəli aparmağa yönəlmiş xoş niyyətli danışıqlara köklənmələrini istəyirəm. Anlayıram ki, müzakirə olunmalı çox çətin məsələlər var, lakin inanıram ki, nizamlanma mümkündür".

Bunu ABŞ-ın Minsk Qrupundakı yeni həmsədr Endru Şofer deyib. Çox nikbin adammış cənab Şofer. Burda deyiblər "sən gözləməyində ol..."

Şofferin açıqlaması yayılan saatlarda Serj Sərkisyan veretolyota oturub Qarabağa uçdu. Bununla demək istədi ki, "Mister Şoffer, uç burdan, sənin dediklərin mənə viz gəlir!" Bəlkə erməni prezidentin Qarabağa gəlişinin başqa izahı var? Varsa, qoy ABŞ Dövlət Departamenti desin! Yox, deməz. O vaxt deyər ki, Azərbaycan ordusu kəndlərimizi atəşə tutan Erməni OSA zenit-raket qurğusunu yerindəcə məhv edər, necə ki, may ayında dilə gəldilər, yərbəyerdən "narahatlıq" dedilər.

Azərbaycan ordusunun tam ixtiyarı var idi ki, Sərkisyanı, başqa ölkənin prezidentini qanunsuz şəkildə ərazilərimizə gətirən hava nəqliyyatını "qarşılamağa" bir İsrail istehsalı PUA yollasın. Amma yollasa, bir şivən qoparacaqdı dünya... Hansı ki, bir təşkilat rəhbəri, bir ölkə başçısı Sərkisyan demir ki, Serj, sən Xankəndində nə ölümün var?

2014-cü ilin payızı yadınızdadır? O zaman Ermənistan ordusunun döyüş helikopterləri bir həftə ərzində Ağdam səmasında təlim keçdilər, mövqelərimizə yaxınlaşdılar. Axırda əsgərimiz onlardan birini məhv etdi və beynəlxalq təşkilatlar hərəkətə keçdi, narahatlığın biri beş qəpik oldu...

Soruşan gərək, ay dünya liderləri, ay BMT Təhlükəsizlik Şurasında oturan cənablar, hansınızın ölkəsinin ərazisinə yad ölkənin rəhbəri icazəsiz bir qarış adlaya bilir, siz də dözürsünüz? Hansınızın ölkəsində başqa dövlətin işğalçı ordusu tank oynadır? Belə nümunə varsa da, Azərbaycan kimi yeni müstəqillik qazanan, yaxud da böyük güclərin təcrübə meydanına çevrilən ölkələrdə var.

İki həftə əvvəl Ermənistanın baş naziri Karen Karapetyan Qarabağda dincəldi, açılış tədbirləri keçirdi. Təsəvvür edin ki, işğalçı ölkənin hökumət başçısı təmas xəttinin ovcunun içində olan Talış kəndinə qədər gəldi, nə həmsədr ölkələr reaksiya verdi, nə də beynəlxalq təşkilatlar.

İndi də Şoffer deyir ki, "bu münaqişə çox uzandır". Belə yerdə "Bəxt üzüyü" kinosunda deyir e "bə mən nə deyirəm, a müharibə veterani?!" O illərdir ki, biz yazırıq, deyirik ki, Qarabağdan didərgin salınan insanlarımız "Qarabağ" deyə-deyə, üreyində nisgil dünyadan köçürlər, gənclərimiz, 2 yaşlı Zəhra kimi balalarımız işğalçı əsgərlərin gülləsindən həlak olurlar, bu cinayətlərə son qoyulmalı, torpaq sahibinə qaytarılmalıdır.

Qarabağ nə qədər diplomat üçün iş, təcrübə, yemək-icmək yeri oldu... Əvvəlki heç, son illərdə Metyu Brayza gəldi, danışdı, getdi. Sonra Ceyms Uorlik, sonra Riçard Hoqland da onun kimi. İndi də Şoffer dönəmi başladı... Şoffer təzədir, hələ Ermənistan çaxır, Qarabağdakı tut arağından dadmayıb. Dadandan sonra bəlkə də Uorlik kimi Kəlbəcərə yağın qar haqqında romantik şeylər danışacaq sülh planı əvəzinə...

Bunlar bizi dolayıblar. Necə ki, Kəlbəcər girovu Kürdoğlu haqlı olaraq beynəlxalq təşkilatı ittiham edib, "belə çıxır ki, mən uşağam, mənimlə çiling-əğac oynayırlar?!" deyib. Adam deyir 6 aydır atamdan xəbər yoxdur, Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi deyir Dilqəm Əsgərovdan ailəsinə məktub vermişik.

Məktub oyunu oynayırlar, ya deyirlər girovlara video göndərmək hüququnuz var. Amma bir beynəlxalq təşkilat demir ki, Kəlbəcərdə girov götürülən bu insanlar öz dedə-baba yurdunu video çəkdiyi üçün 4-cü ildir (!) qanunsuz olaraq Ermənistanın girovluğundadır. Ermənistan təkə işğalçı deyil, həm də İNSAN OĞURLUĞU ilə məşğul olan ölkədir, bu ölkə cəzalandırılmalıdır! Bu adam oğrusu olan ölkənin prezidentinin Qarabağa gəlməsinə də beynəlxalq qanunlarla cavab verilməlidir. Adam oğrulan necə cəzalandırılır, məhz elə!

Amerikalı keçmiş həmsədr Hoqland gethagetdə 6 prinsipli sənədi açıqladı. Məğzi beləydi ki, Ermənistan ətraf əraziləri qaytarmalı, Laçın dəhlizi isə Ermənistanla Dağlıq Qarabağ arasında əlaqə üçün saxlanılmalıdır. Elə bil dedələrini torpağıdır, elə asanlıqla bölgü aparırlar ki, elə bil Kaliforniya ermənilərinin taleyini həll edirlər. Deyən gərək, əgər belə üreyiniz yanırısa, 160 min erməninin - Qarabağdan iki dəfə çox - yaşadığı Kaliforniyayı verin, ikinci erməni dövləti yaradılsın. Verərlərmi?..

Dünyanın ən güclü orduları - Ermənistandan 25 pillə öndəyik

Beynəlxalq "Global Firepower" şirkəti dünyanın ən yüksək döyüş qabiliyyətinə malik ölkələrinin adını açıqlayıb. Modern.az xəbər verir ki, siyahıda Azərbaycan 58-ci pillədə qərarlaşıb. Ermənistan isə Azərbaycan ordusundan xeyli geri qalaraq 93-cü pillədə qərarlaşıb. Gürcüstan ordusu dünyada 82-ci, Türkiyə 8-ci, İran isə 21-ci yerdədir. Reytingdə ABŞ (1), Rusiya (2), Çin (3), Hindistan (4) və Fransa (5) ilk "beşliyi" bölüşür.

Türkiyənin Avrasiya İttifaqının Gömrük Birliyinə daxil olmaq istəməsi Bakıda yenidən gündəmə oturub. Qardaş ölkənin iqtisadiyyat naziri Nihat Zeybəkçi və Türkiyənin ölkəmizdəki səfiri Erkan Özoralın verdiyi açıqlamalar Azərbaycanda da diqqətlə izlənilir.

Doğrudur, ölkəmizdə Türkiyənin Rusiyanın hegemonluq etdiyi bir quruma daxil olacağına inanılanlar olduqca azdır. Amma buna baxmayaraq, beynəlxalq sual iştirakları və qəlblərdəki narahatçılıq kifayət qədər yüksəkdir. Xüsusilə qardaş dövlətin belə bir addım atacağı halda bunun təkə Qərbi dünyası ilə deyil, Azərbaycanla münasibətlərinə də ciddi kölgə salacağı deyilir. Bu amili nəzərə alaraq, rəsmi Ankaranın heç vaxt bu yola getməyəcəyi bildirilir.

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərəc Quliyev Türkiyəni bu məsələdə qınamağın əleyhinədir: "Hesab edirəm ki, Türkiyənin bu quruma üzvlüyü reallaşmayacaq. Adətən siyasətdə proqnoz vermir, qorxurlar ki, imiclərinə zərər dəyə bilər. Amma hər halda, düşünürəm ki, bu alınmayacaq. Bu, hələ ki yaxşı bir gedişdir. Sadəcə, fikir olaraq ortadadır. Təxminim belədir ki, bu açıqlamalar Amerika başda olmaqla, Qərbi dünyası üçün nəzərdə tutulub. Həm də bir az vaxt qazanmaq istəyirlər. Çünki Türkiyə üzərində qara buludlar hər zaman olub. Qardaş ölkə üçün PKK problemini də Rusiya yaradıb. Bunu heç kim dana bilməz. Bu, istər Ermənistanın davranışları, istərsə də Türkiyəyə qarşı basqılar olsun, bunların arxasında Rusiyanın əli var. Türkiyə məcburdur ki, vəziyyəti yumşaltsın, düşmənlərinin kəskin hücumlarını azaltsın, bir az cinahlardan özünü qoruya bilsin. Məhz bu baxımdan belə planlarla çıxış edirlər. Ötən əsrdən də əvvəl məşhur Şərqi məsələsi var idi. Türkiyəni bölmək, zəiflətmək istəyirdilər. Bu gün onu həyata keçirmək plan-

"Türkiyə ölünənə getməyə hazırlaşmır"

Deputatdan Türkiyənin Avrasiya İttifaqına doğru gedişi ilə bağlı mühüm açıqlamalar

ları yenə də davam edir. PKK, PYD və başqa variantlarla bunu həyata keçirmək istəyirlər. Rusiya açıq şəkildə ermənilərdən bu məsələdə istifadə edir. Düşünürəm ki, Türkiyə daha çox Rusiyanı müttəfiqsizləşdirmək, onun istəklərini ondan daha çox istəmək kimi projeləri ortaya qoymaq siyasəti yürüdü. Bunu bir zamanlar Qazaxıstan edirdi. Belə davranışlarla çalışır ki, məsələləri yumşaltsın və vaxt qazansın. Prinsip etibarən Türkiyənin birmənalı olaraq qərbyönlü siyasətdən, Qərbi inteqrasiyadan geri dönüşü yoxdur. Bunu türk ictimaiyyəti də istəməz. Çünki Türkiyə gətirib, ölünənə getməyə hazırlaşmır. Cəhənnəmə gedənə yoldaş axtaran Rusiya ilə də yoldaş olmağa dəyməz. Sadəcə, iqtisadi itkilərin qarşısını alıb vaxt qazanmağa bu cür açıqlamalar xidmət edir. Mən Türkiyəyə güvənirəm. Qardaş ölkənin dərin dövlətinə inanıram, iş başında olan hakimiyyət nüma-

bətlər yarananda, "İncirlik" bazasından fərqli şəkildə istifadə etmək cəhdləri olanda, o zaman NATO rəhbərliyi birmənalı şəkildə bəyanat verdi ki, Türkiyə bizim üçün əvəzolunmaz bir dövlətdir, biz onun tələb və istəklərinə hörmətlə yanaşmalıyıq, heç bir halda Türkiyənin zəifləməsinə imkan verməməli, daim onun yanında olmaq lazımdır. Siyasətdə belə maneələr olur. Seçim imkanları var, onları göstərmək doğru deyil. Hesab edirəm ki, Türkiyə sıradan bir dövlət olmadığını göstərməlidir. Onun ehtiyacı olduğu qədər ondan artıq da ona hər kəsin ehtiyacı olduğunu nümayiş etdirməlidir. Bu baxımdan, hazırda qardaş ölkə doğru siyasət yürüdü. Birmənalı şəkildə bu oyunlardan Türkiyə salamat çıxacaq. Qərbi dövlətlərdən heç bir uzaqlaşma olmayacaq. Müttəfiqlik siyasətini həm hərbi sahədə NATO ilə, həm də iqtisadi sahədə Avropa dövlətləri ilə daha sıx inteqrasiyada olacaqdır. Rusiya bitməkdə olan bir dövlətdir. Bunu Türkiyənin əli ilə etməyə cəhdlər. Ukraynanın qarşısında Rusiyanın diz çökməsinə çox az qalıb. Şahidi olacağı ki, yaxın zamanlarda Ukrayna Avropada ən sayılıb-seçilən dövlətlərdən biri olacaq, Rusiya isə çox pis bir vəziyyətdə qalacaq. Bu uçuqun altında qalmamaq üçün Türkiyənin apardığı siyasət tam doğrudur. Burada qardaş dövləti başa düşmək lazımdır".

□ Cavansir ABBASLI

Vasif Talibov oğluna Bakıda toy edir - nazirlə quda olur

Sentyabrın 15-də Bakıdakı "Buta" sarayında Naxçıvan MR Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovun kiçik oğlu Seymurun toy mərasimi olacaq. Bu barədə "AzPolitika" saytı məlumat yayıb.

Yazılanlara görə, V. Talibov sentyabrın 15-də bir neçə gün əvvəl MR-in daxili işlər naziri vəzifəsinə təyin etdiyi Fazil Ələkbərovla qudalığını rəsmiləşdirəcək. Lakin onların qohumluğu yeni deyil. F.Ələkbərov Vasif Talibovun xalası oğludur.

Seymur Talibovla Fazil Ələkbərovun qızı 2015-ci ildə nişanlanmışdılar. Həmin vaxt F.Ələkbərov Dövlət Miqrasiya Xidmətinin (MR) reisi vəzifəsini tuturdu. Seymur Talibov Naxçıvanda universitetlərdən birinin prorektoru vəzifəsində çalışır və eyni zamanda MR Ali Məclisinin üzvüdür. Maraqlıdır ki, Talibovların bundan əvvəlki bütün xeyir işləri Naxçıvanda olub. Lakin S.Talibovun toyu Bakıda olacaq.

Qarabağ icmasından Sərkisyanın Qarabağ səfərinə sərt mövqe

Bayram Səfərov: "Həyasızlıq edirlər, bu kimi səfərlər yazıq erməniləri aldatmaq, başlarını qatmaq üçündür"

"Bunlar çox həyasız adamlardır. Qarabağda nə müstəqillik bayramı ola bilər? Ağlı başında olan ermənilər deyir ki, bizim qonşularla münasibətimiz düzəlməlidir. Erməni ziyahlar özləri etiraf edirlər ki, tarixdə erməni dövləti olmayıb, ermənilər Osmanlı dövlətinin tərkibində yaşayıblar. Elə erməni ziyahların son günlər üzə çıxan etirafı çox şey deyir və xəstə təfəkkürlü ermənilərə tutarlı cavabdır".

Bayram Səfərov

Dağlıq Qarabağ Bölgəsinin Azərbaycanlı İcması İctimai Birliyinin sədri Bayram Səfərov bu fikirləri işğal altındakı Dağlıq Qarabağda keçirilən "müstəqillik" tədbirlərinə, həmçinin Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın qeyri-qanuni səfərinə münasibət bildirərkən belə dedi. "Yeni Müsavat"a açıqlamasında o bildirdi ki, Qarabağ Azərbaycan ərazisidir, bunu təsdiq edən kifayət qədər tarixi mənbələr, dəlil-sübutlar var. "Ermənistan rəhbərliyi bu gün işğal altında olan ərazilərdə həyasızlıq edir. Bu kimi səfərlər yazıq erməniləri aldatmaq, başlarını qatmaq üçündür. Başlarını belə səfərlərlə qatırlar. Çünki sadə erməni xalqı başa düşür ki, bu torpaq ermənilərə məxsus deyil. Bunların Dağlıq Qarabağa köçürülmə tarixi bəllidir.

Qeyd edək ki, "Marağa-150" abidəsi Azərbaycanın keçmiş Ağdərə rayonunun Marağa kəndində İrandan ilk 200 erməni ailəsinin köçürülməsinin 150 illiyi münasibətilə 1978-ci ildə ucaldılıb. Üzərində ermənicə "Marağa-150" yazılmış abidə 1988-ci ildə ermənilərin Azərbaycana ərazi iddiaları başlayan da yoxa çıxıb. Amma bəzi mənbələrə görə, "Marağa-150" dağılmağa məruz qalmasına baxmayaraq, hazırda mövcuddur və Azərbaycanın nəzarətində olan ərazidə yerləşir. Məlumatlara görə, abidənin yerləşdiyi yer hazırkı Sixark qəsəbəsidir.

B.Səfərov bildirdi ki, abidənin açılışı onun yaxşı yadındadır: "Bunlar vaxtilə bilmirdilər ki, SSRİ dağılacaq, yoxsa o tarixi yazıb qoymazdılar. Ermənilərin İrandan Qarabağa gəlişinin tarixini göstərən 150 illik abidə 1978-ci ildə qoyuldu. Mənim yadıma gəlir. Araşdırmaçı alim Elçin Əhmədovun kitabında da bu barədə geniş yazılıb. Məlumatla görə, sonra o abidəni dağıdıblar, çünki özlərinin arqumentlərini ifşa edirdi. Bizim tarixi abidələrə ermənicə yazı yazıb qoymaqla deyil ki... Tarixi izlərini itirmək mümkün deyil".

□ ELSAD

İdmançımızın Livanda ölməsinin yeni təfərrüatları

Xəzər Əliyev yolu keçmək istəyərkən onu maşın vurub

Azərbaycanlı idmançı Xəzər Əliyevin Livanın paytaxtı Beyrutda yol qəzasında ölməsi ilə bağlı bəzi təfərrüatlar məlum olub.

Xəzər Əliyevin hazırda Beyrutda olan dostu APA-ya açıqlamasında bildirib ki, idmançı Beyrutda istirahət məqsədilə səfər edib. X.Əliyev gecə saatlarında dostları ilə birgə klubda əylənib. Səhərə yaxın taksilə qaldıqları ünvanı qayıdarkən sürücü ilə mübahisələri düşüb. Sürücü onları 130-140 km/saat sürət həddi olan magistralda körpünün üstünə düşürüb.

X.Əliyev avtomobilədən düşərək yolu keçmək istəyərkən

onu maşın vurub. Ağır vəziyyətdə xəstəxanaya çatdırılan X. Əliyev dərhal əməliyyat olunub, 8-9 litr qan köçürülüb. Həkimlərin səyinə baxmayaraq, onu xilas etmək mümkün olmayıb.

"Buna baxmayaraq, xəstəxana əməliyyat üçün 12 min ABŞ dolları tələb edir. Bundan

başqa, meyitinin göndərilməsi üçün 6-7 min dollar da istəyiblər", - deyə o bildirib.

X. Əliyevin dostu onu da əlavə edib ki, hadisəni törədən sürücü tutulub, faktla bağlı cinayət işi başlanıb.

Azərbaycanın Livandakı səfirliyinin konsulu Şahin Pənahov da məsələyə münasibət bildirib.

Ş.Pənahov APA-ya açıqlamasında deyib ki, azərbaycanlı idmançı Xəzər Əliyev dostu ilə gəzmək və ya işləmək məqsədilə Beyrutda gedib: "Hansı məqsədlə burada olması barədə dəqiq məlumat yoxdur. Avqustun 27-də onlar səhərə yaxın klubdan içkili vəziyyətdə çıxıblar. İki dostdan birini maşın vurub. Yaralı xəstəxanaya çatdırılıb. Təxminən səhər saat 6-dan 11-ə kimi üzərində əməliyyat keçirilib. Xəstəxanadan bildirildiyinə görə, ona 8 litrə yaxın qan vurulub. İndi xəstəxana əməliyyat üçün 12 min dollar pul tələb edir, pulun verilməyəcəyi təqdirdə meyiti verməyəcəyini bildirir".

Konsul bildirib ki, onlar qəzanı törədən və onun qohumları ilə bu məsələ ilə bağlı görüşüblər: "Polisdə belə bir razılığa gəldik ki, onlardan şif-

kayət edilməyəcək, əvəzində işə qarşı tərəf xəstəxana və meyitin Azərbaycan göndərilməsi xərçini üzərinə götürəcək. Polis bu məsələni həll etmək üçün 48 saat vaxt qoydu. Hadisə ilə bağlı istintaq da hələ davam edir. Lakin qarşı tərəf tələb edir ki, mərhumun anası şikayət etməyəcəyi ilə

bağlı vəkəlet göndərsin, yəni bundan sonra xərçiləri ödəməyə hazırdırlar. Anası ilə əlaqə saxlamış, anası bildirib ki, vəkəlet göndərmir, özü Beyrutda gələcək və şəxsən prosedura iştikar edəcək. Biz hazırda anasını gözləyirik ki, qarşı tərəflə danışıqlar aparılsın".

Rəsi-zadənin nə vaxt gedəcəyi bilindi-üç müavininin taleyi necə olacaq?

Cəmi 200 işçisi olacaq Nazirlər Kabinetində 6 nazir müavininin olması absurddur; deputat hesab edir ki, vitse-prezidentlər postuna da yaxın zamanlarda təyinatlar ola bilər; prezident İlham Əliyevin struktur və kadr siyasətini gücləndirmək, 2018 prezident seçkisi ilində daha çevik komanda formalaşdırmaq siyasəti davam edəcək

Hökumətdə neçə vaxtdır gözlənilən ixtisarlara bağlı iddialar, nəhayət ki, təsdiqləndi. "Yeni Müsavat" hələ may ayında hökumətə yaxın mənbələrə istinadən hakimiyyətin böyük bir məmur ordusu ilə yollarını ayırmağa hazırlaşdığını yazmışdı. Xəbərlərdə iddia olunurdu ki, Nazirlər Kabinetinin, Prezident Administrasiyasının və prezidentin iqtisadi komandasının iştirakı ilə hazırlanan geniş sənəd "yuxarıdan aşağıya" bütün idarəetməni tənzimləmək, daha operativ bir komanda formalaşdırmaq məqsədi güdür.

Məlum olduğu kimi, iki gün əvvəl Nazirlər Kabinetinin aparatında struktur dəyişikliyi edilib, nəticədə 8 şöbə müdiri işdən azad olunub. Bundan əlavə, digər bölmələrdə də ixtisarlara aparılıb. Gununesi.info Nazirlər Kabinetində ləğv edilən şöbələr və pensiyaya göndərilən məmurların kimliyini öyrənməyə çalışır.

Beləliklə, yaş həddinə görə yola salınan bunlardır:

Baş nazirin 85 yaşlı müşaviri Musa Məmmədov;

Ümumi şöbənin müdiri Ziyavəddin Qasımov;

Sənaye və energetika şöbəsinin müdiri Səyyad İsmayilov;

Ekologiya şöbəsinin müdiri İlyas Əlizadə;

Humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri İsmayıl Sadıqov.

Nazirlər Kabinetinin ləğv olunan şöbələri isə bunlardır:

MDB ölkələri ilə iş şöbəsi (müdir Kamal İsmayilzadə);

Məxfi Şöbə (Müdir Kamil Katibli);

Kadrlar Şöbəsi (Müdir Səriyyə Əzimova);

Hərbi və inzibati şöbə (müdir Elman Gərayzadə).

Onu da xatırladaq ki, Nazirlər Kabinetindəki dəyişikliklər prezident İlham Əliyevin 23 avqustda verdiyi fərman əsasında aparılır. Fərmanda isə qeyd olunur ki, aparatın yeni ştat cədvəli 1 ay müddətinə tərtib olunmalıdır. Ştat sayı isə 200 nəfər olmalıdır.

Nazirlər Kabinetinə ciddi "əl gəzdiriləcəyi" çoxdan gözlənilirdi. Çünki ən böyük "şişmə" məhz Nazirlər Kabinetində idi.

İndi əsas problem birləşdirilən və ya ləğv edilən qurumlarda işləyənlərin yerləşdirilməsidir. Aydınır ki, pensiya yaşına çatanlar yenidən işlə təmin ediləcəkdir. İxtisarlara bir çox yararlı kadrların da işsiz qalmasına səbəb olacaq. Əslində digər nazirlik və komitələri də əhatə edəcək islahatlardan narazıların olması təbii.

İndi medianın əsas diqqəti NK-də baş nazir müavinlərinin taleyinə yönəlib. Baş nazirin hazırda biri birinci müavin (Yaqub Eyyubov) olmaqla, 6 müavini (Elçin Əfəndiyev, Əli Həsənov, Abid Şərifov, Əli Əhmədov və İsmət Abbasov) var. Onların çoxu pensiya yaşını artıq haqlayıb. Yaqub Eyyubovun 72 (1945-ci il təvəllüdü), Elçin Əfəndiyevin 74 (1943), Əli Həsənovun 69 (1948), Abid Şərifov 77 (1940), Əli Əhmədovun 64 (1953), İsmət Abbasovun isə 63 yaş (1954) var. Baş nazir Artur Rəsi-zadə isə 82 yaşını tamamlayıb (1935). Cəmi 200 işçisi olacaq NK-da 6 nazir müavininin olması əlbəttə ki, absurd görünür.

Ləğv edilən və birləşdirilən şöbələrin hansı nazir müavinlərinin kurasiyasında olması dəqiq bilinməsə də, prinsipcə, bu heç nəyi dəyişmir. Əlbəttə, A. Rəsi-zadənin müavinlərini işdən çıxarmaq səlahiyyəti yoxdur, bu, prezidentə aid məsələdir. Baş nazir müavinlərinin sayının azaldılacağı barədə çoxdan danışılır. Müavinlərin üçünün- YAP-ın icra katibi Əli Əhmədovun, Yaqub Eyyubovun və Elçin Əfəndiyevin görevini davam etdirəcəyi deyilir. Qaçqın və Məcburi Köçkünlərlə İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Əli Həsənovun müavin statusunu itirəcəyi, yalnız komitədə sədr qalacağı da gələn xəbərlər sırasında. NK-dan sonra

deputatların təyinatları da gələn xəbərlər sırasında. NK-dan sonra

deputatların təyinatları da gələn xəbərlər sırasında. NK-dan sonra

deputatların təyinatları da gələn xəbərlər sırasında. NK-dan sonra

dərin islahatların həyata keçirildiyini görürük. Bir neçə il öncə sosial yardımların verilməsindəki problemləri açıq şəkildə görürdük. Lakin həmin sahədə yeni innovativ proqramlar tətbiq olundu. Gerçək ünvanlılığının təminatı üçün imkanlar yarandı. Ancaq bu proses hələ də davamlı olmalıdır. Hələ də iqtisadi sahədə islahatların həyata keçirilməsinə baxmayaraq, idxaldan asılı qalırıq. Cənab prezident də hər zaman bu sahədə ən önəmli məsələləri qarşıya qoyur. Belə olan təqdirdə həmin sahələrə təyin olunacaq vitse-prezident orada işlərin koordinasiya edilməsinə və ölkə başçısı tərəfindən verilən tapşırıqların uğurla həyata keçirilməsinə dəstək verə bilər. Hesab edirəm ki, bu, hakimiyyətin

deputatların təyinatları da gələn xəbərlər sırasında. NK-dan sonra

deputatların təyinatları da gələn xəbərlər sırasında. NK-dan sonra

deputatların təyinatları da gələn xəbərlər sırasında. NK-dan sonra

deputatların təyinatları da gələn xəbərlər sırasında. NK-dan sonra

deputatların təyinatları da gələn xəbərlər sırasında. NK-dan sonra

deputatların təyinatları da gələn xəbərlər sırasında. NK-dan sonra

deputatların təyinatları da gələn xəbərlər sırasında. NK-dan sonra

Böyük səbrin test edilməsi

Xalid KAZIMLI

Böyük mövzu gündəmdən çıxmış kimi görünə bilər, amma ictimaiyyət bu xüsusda çox əndişəlidir və söhbəti bitmiş hesab etmir. Çünki Dövlət İmtahan Mərkəzinin test üsulu ilə qəbulda tətbiq etməyə hazırlandığı yeniliklər yüz minlərlə abituriyentin, iki o qədər valideynin ümdə mənafeələrinə toxunur.

25 ildir xalqın balaları bu üsulla ali məktəblərə qəbul olunur.

Mövcud qaydalarla ali məktəblərə (eləcə də kolleclərə) qəbul ideal qəbul üsulu sayılmasa da, ölkə və dünya tarixinin ən müterəqqi, ən şəffaf, ən dürüst, ən obyektiv bilik qiymətləndirmə meyandır.

Son 25 ildə milyonlarla gənc test imtahanlarından keçib, milyonlarla valideyn testlə qəbulunun nəticələrinin fərəhini, acısını yaşayıb. Baxaq, görək, bu üsuldən narazılar nə qədərdir, razılar nə qədər.

Təbii ki, narazılığını bildirenlər, övladına qarşı haqsızlıq olduğunu iddia edənlər tapılacaq, amma bir araşdıraq, onların iddiası nə dərəcədə obyektivdir.

Tam əminliklə demək olar ki, ilk dəfə 1992-ci ildə tətbiq edilmiş bu tələbə qəbulu qaydası təkçə qəbulda deyil, bütövlükdə təhsil sistemində inqilabi yenilik idi. Biz onun bəhrələrinə hələ yeni-yeni dadmağa başlayırıq.

Sovet dövründə təhsil sferasını, tələbə qəbulu mexanizmləri sarmış hiperkorruptsiya bir ilin içində məhv edilmişdi, uzun illər pul və himayədar hesabına savadlı gənclərin öhnə keçən bisavadlar kontingenti layiq olduqları yerə durmalı olmuşdular.

Onlar ölkənin ən yaxşı universitetlərinin prestijli fakültələrinə qəbul olunmaq şanslarını itirdiklərinə məcbur qalıb yaxın-uzaq xarici ölkələrdə böyük pullar hesabına diplom alırdılar, amma bunu əvvəlki vaxtlardakı kimi, çoxları edə bilmirdi, cəmi 10-15 faiz bu yoldan faydalanırdı.

Nəticədə universitetlərin qapısı o qədər də maddi imkanı olmayan savadlı gənclərin üzünə açılırdı.

Ən ümdəsi, istədiyi universitetə qəbul olmağın yeganə etibarlı yolunun dərs oxumaqdan, repetitor yanında hazırlaşmaqdan keçdiyinə əmin olan yüz minlərlə abituriyent kitabları, müəllimlə üz tutur, savad alırdılar.

Düzdür, heç də hamı 600-700 bal toplaya bilmirdi, amma belə bir qayda da yoxdur ki, hər dərs oxuyan mütləq maksimum nəticə göstərəcək. Əvəzində hamı bildirdi ki, 650-700 bal toplayan gənclər gerçəkdən də savadlıdırlar və onlar gələcəkdə yaxşı mütəxəssislər olacaqlar.

Bu gün sağlamlığımızı, hüquqlarımızı, gələcək təhsilimizi etibar etdiyimiz gənc mütəxəssislərin hamısı universitetlərə test üsulu ilə qəbul olunanlardı və onlar artıq püxtələşmə dövründədirlər.

İndən belə necə olacaq? Məchuldur. Nə qədər izahat versələr də, yeniliklərin mahiyyətini xırdalasalar da, bu, ictimaiyyəti qane etmir. Əksəriyyət bu yenilikləri "test üsulunun ləğvi" kimi yozur.

Çox adam hesab edir ki, iki ildən sonra tətbiq ediləcək yeniliklər tələbə qəbulu sistemində 25 il öncə məhv edilmiş (yaxud da yüzdə doxsan əmsaldə məhdudlaşdırılmış) korruptsiyanı yenidən bərpa edəcək və çiçəkləndirəcək.

Bu əndişə ona görə yaranıb ki, hazırkı qəbul sisteminin dəyişdirilməsi üçün heç bir sosial sifariş yoxdur. Xalq böyük ölçüdə bu üsuldən razıdır və onun o dərəcədə təkmilləşdirilməsini istəmir ki, son nəticədə sistem korruptsiyaya uğrasın.

Bu il tətbiq edilən, bir abituriyentin iki dəfə qəbul imtahanı verməsi və ən yaxşı nəticəsi üzrə ixtisas seçiminə qatılması mexanizmi təqdirdə layiq idi. İkinci imtahanda əvvəlki nəticələrini daha da yaxşılaşdıran minlərlə abituriyent arzu etdikləri ixtisaslara qəbul olundular, müsabiqə genişləndi və prestijli fakültələrə az balla düşmək mümkün olmadı.

Yenə də xalq bu islahatdan narazı qalmadı, təqdirdə edənlər çox oldu. Ancaq iki il sonra tətbiq ediləcək yeniliklərlə bağlı narahatlığın böyük olmasının ciddi səbəbləri qalmaqdadır.

Əgər yenidən hər şey sovet dövrünün tələbə qəbulunu andıracaqsa, yenə bir sıra "hörmətli fakültələr" böyük pullarla, güclü "day-day" himayəsi ilə ərköyün və savadsız övladlar üçün bron ediləcək, bu, böyük sosial narazılıq, hətta ajiotaj doğuracaq.

Çünki bütün sahələrdə korruptsiya və rüşvətçilik aktları ilə üzleşən xalq heç olmasa öz gələcəyinə münasibətdə dürüstlük, obyektivlik umur və bunu tələbə qəbulu sisteminə görəndə "gələcəkdə hər şeyin yaxşı olacağına" ümidini itirmir. Xalqın istəyi odur ki, tələbə qəbulunda dürüstlük qalsın.

Testlə qəbul bu xalqın son ümididir. Ümidi çiliklənənlərin səbrini, qəzəbini test etməyə lüzum yoxdur.

AXC hakimiyəti dönməndə milli təhlükəsizlik nazirinin birinci müavini vəzifəsini tutmuş, müstəqil Azərbaycanın sonradan akademiya çevrilən ilk xüsusi xidmət məktəbinin yaradıcısı olmuş, hazırda Azad Demokratlar Partiyasına (AzDP) sədrlik edən Sülhəddin Əkbərin kitabı çapdan çıxıb.

“Dövlət siyasətinin əsasları” adlanan 607 səhifəlik kitab “Qanun” nəşriyyatında çap olunub. Kitab “Dövlət siyasətinin əsasları: milli maraqlar və milli təhlükəsizlik”, “Milli təhlükəsizlik və milli maraqlar”, “Azərbaycan Respublikasının milli maraqları”, “Azərbaycan Respublikasına yönəlik təhlükələr”, “Azərbaycan Respublikasının milli təhlükəsizlik durumunun qiymətləndirilməsi”, “Azərbaycan Respublikasının milli siyasəti” və “Azərbaycan Respublikasının tarixi inkişaf strategiyası və perspektivləri” sərlövhəli 7 xüsusi bölmədən ibarətdir. Hər bir bölmədə də mövzunu tam şəkildə oxucuya açaq, geniş informasiya və istiqamətlər verən fikirlər yer alıb.

“Dövlət siyasətinin əsasları” kitabı siyasi, idarəçilik, diplomatik, hərbi və təhlükəsizlik akademiya tələbələri üçün nəzərdə tutulsa da, ondan siyasətçilər, yüksək vəzifəli dövlət məmurları, diplomatlar, hərbiçilər, kəşfiyyatçılar və təhlükəsizlik işçiləri, eyni zamanda milli siyasət sahəsində çalışan alimlər, mütəxəssislər, araşdırmaçılar və ekspertlər də istifadə edə bilərlər.

Kitabın müəllif təkə milli maraqların və milli təhlükəsizliyin qorunması ilə bağlı zəruri olan yeni anlayışlar sistemi yaratmaq və onun et-

raflı izahını verməklə kifayətlənməyib, həm də müstəqil Azərbaycanın strateji gücünü, milli maraqlarını və milli təhlükəsizliyini, tarixi inkişaf perspektivlərini analiz edib, qiymətləndirmələr aparıb və ortaya cəsarətli mövqe qoyub.

Məsələn, kitabda müstəqil Azərbaycanın milli təhlükəsizliyinə əsas təhdid və təhlükə kimi, qonşu Rusiyanın imperiya arzu və planları, bu niyyət və planlarını həyata keçirməkdə də Ermənistan Respublikasını necə yaratmasından, istifadəsindən geniş bəhs edilib, Rusiyanın bölgə ilə bağlı siyasəti kəskin tənqid edilib, həmçinin durumdan çıxış yolları göstərilib.

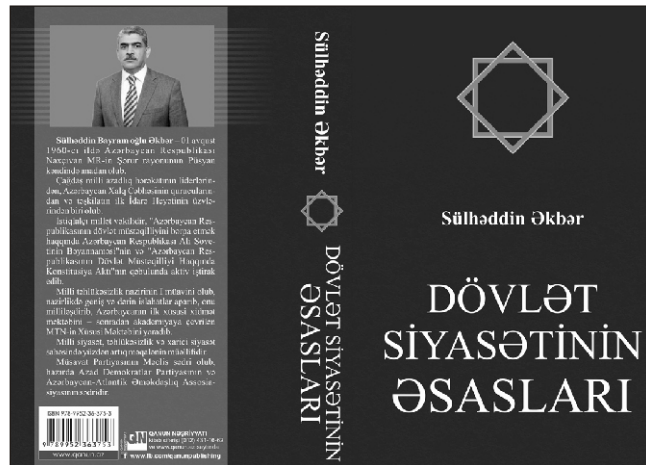
Eyni zamanda kitabda Azərbaycanın digər bir böyük qonşusu-İrana münasibətdə də xüsusən Cənubi Azərbaycan məsələsi ilə bağlı tamamilə fərqli və yeni baxış ortaya qoyulub, Azərbaycanla İran, həmçinin Türkiyə-İran-Azərbaycan arasında mümkün kəmalisizmaların, birgə ittiqaqların qurulma perspektivləri araşdırılıb.

Kitabın SSRİ-nin dağılması ərəfəsində Azərbaycanda cərəyan edən, eləcə də milli-azadlıq hərəkatının necə başlaması və inkişaf etməsi, müstəqilliyin necə əldə edilməsi, həmçinin Mütəllibov, Elçibəy və Əliyev hakimiyyətlərinin necə qurulması, idarə-

Sülhəddin Əkbər satışa

çıxarmadığı kitabından danışdı

Keçmiş MTN-çinin kitabında nələrdən və kimlərdən, hansı sirlərdən yazılıb?

olunması ilə bağlı da xeyli informasiyalar, yeni yanaşmalar, baxışlar sistemi əksini tapıb.

Müəllif Sülhəddin Əkbər “Yeni Müsavat”a açıqlamasında bildirdi ki, kitabın rəsmi təqdimatı sentyabrın 16-da “Qanun” nəşriyyatında keçiriləcək.

Kitabın nə qədər müddətə ərsəyə gəldiyi, necə maliyyələşdiyi və satışa çıxarılıb-çıx-

ılmayacağı barədə sualımıza müəllifin cavabı belə oldu: “Mən 1986-87-ci illərdən gizli dərəcələrdən siyasi fəaliyyətə başlamışam. Kitabdakı ortaya qoyulan milli baxış sistemi mənim 30 illik siyasi düşüncələrimin məhsuludur. Mətn isə 3 il ərzində yazılıb. 22 sentyabr 2014-cü ildə yazmağa başlamışam. Kitabın sponsorları var. Kitabı əldə etmək istəyənlər yalnız o sponsorların çəkdi-

yi xərci ödəmək üçün kimin imkanı varsa, ianə formasında pul ödəyir. Kitab satışa verilmir, satış və maddi qazanc üçün deyil”.

Kitabın tədris edilməsi üçün müvafiq hökumət strukturlarına müraciət edib-etməyəcəyinə gəlincə, S.Əkbər bunları dedi: “Müəllif olaraq, əlbəttə, istərdim ki, kitab bir sıra akademiya və ali məktəblərdə tədris edilsin. Bunun üçün müvafiq dövlət və hökumət orqanlarına hələlik müraciət etmək niyyətim yoxdur. Sentyabrın 16-da kitabın təqdimatı olacaq və bundan sonra hakimiyyətin pozitiv münasibətini hiss etməyə, kitabı müvafiq qurumlara tədris edilməsi üçün təqdim edərdim. Kitab bu məqsədlə-Azərbaycanın siyasi, diplomatik, təhlükəsizlik akademiya tədris edilməsi üçün yazılıb. Bundan ancaq sevincə bilərəm”.

“Kitabda Rusiya barədə daha çox tənqidi mövqe əksini tapıb. Rusiyaya Azərbaycan üçün təhlükə adlandırırırsınız. Moskvanın və buradakı rusiyalıların qəzəbinə gəlməkdən ehtiyatlanmırsınız?” sualına S.Əkbər belə cavab verdi: “Belə bir məsələ var ki, canavardan qorxan meşəyə getməz. Təbii ki, insan hər hansı addım atanda onun nəticələrini də hesablayır. Artıq kitabda qeyd etdiyiniz məqamlarla bağlı mənə hücumlar olub. Bundan sonra da olması mümkündür. Ciddi hücumlar gözləyirəm. Mən hazırım. Kitabda obyektiv düşüncələrimi ifadə etmişəm, hər şey faktlara əsaslanıb. Rusiyaya hansısa böhtan atılmayıb”.

S.Əkbər kitabını diplomatik korpusa da təqdim etməyi düşünür: “Hələlik ilkin olaraq Türkiyə səfirliyi ilə görüş planlaşdırıram və onlara təqdim etmək niyyətimdəyəm”.

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Deputatın iqtidarın balanslı siyasəti ilə bağlı dediklərinə fərqli reaksiyalar

Azərbaycanın Rusiya ilə Qərbdə yürütdüyü balanslı siyasət daim gündəmədir. Son olaraq, “Yeni Müsavat”ın ötən sayına geniş müasahibə verən deputat Vahid Əhmədov bu məsələyə toxunub. Deputat rəsmi Bakımın yürütdüyü bu siyasəti doğru hesab edərək, bunları deyib: “Rusiya ilə ABŞ, Avropa arasında balans siyasətinin aparılması hələlik davam etməlidir, çünki bizim başqa çıxış yolumuz yoxdur. Rusiya ilə gərgin münasibətlərdən sonra Gürcüstanda, Ukraynada nələrin baş verdiyini hər kəs gördü. Faktiki torpaqlarımızı itirdilər. Bizim əsas məqsədimizə torpaqlarımızı geri qaytarmaqdır. Ona görə də bu siyasət hələlik davam etdirilməlidir”.

Politoloq Elxan Şahinoğlu balanslaşdırılmış xarici siyasət termini ilə razı deyil: “Aydındır ki, Azərbaycanın Rusiya və İranda normal münasibətləri olmalıdır, bu iki dövlətlə müxtəlif iqtisadi və nəqliyyat layihələri reallaşmalıdır. Ancaq bu o demək deyil ki, Azərbaycanın Rusiya və İranda münasibətləri Azərbaycanın Türkiyə ilə münasibətlərinə bərabər olmalıdır. Olsaydı, Azərbaycan Türkiyə ilə keçirdiyi qədar Rusiya və İranda da birgə hərbi təlimlər keçirirdi. Balanslaşdırılmış xarici siyasət terminindən istifadənin özü yanlışdır. Demək lazımdır ki, biz bütün dövlətlərlə qarşılıqlı hörmətə əsaslanan münasibətlərə üstünlük ver-

irik. Yoxsa “biz balanslaşdırılmış xarici siyasət həyata keçiririk” deməklə bəribaşdan özümü zəif mövqeyə sürükləyirik. Bununla Rusiyaya mesaj göndəririk ki, “bəs sən regional maraqların əleyhinə heç bir addım atmayacağıq”. Bu, kökündən yanlışdır. Məgər Rusiyanın Ermənistanı hərbi dəstəyi Azərbaycanın regional maraqlarına uyğundur? Uyğun deyilsə, biz niyə Rusiyanın Cənubi Qafqazdakı maraqlarını nəzərə almalıyıq? Biz birinci növbədə Azərbaycanın maraqlarını nəzərə almalıyıq. Azərbaycanın maraqları isə işğal altındakı rayonların boşaldılmasını diktə edir. Azərbaycan Rusiyanın regional ma-

Elxan Şahinoğlu:
“Balanslaşdırılmış xarici siyasət terminindən istifadənin özü yanlışdır”

raqlarını nəzərə almaqla torpaqları işğaldan azad edə bilirmi? Ede bilsəydi, indiyə qədər torpaqlar boşaldırmalı idi. Ona görə də rəsmi Bakı NATO və ya Avropa İttifaqı ilə münasibətlərdə “görsən, buna Rusiya nə deyər” prizmasından yanaşmalıdır, ya da İsraildə səfirliyin açılması məsələsinə “görsən, İranın reaksiyası necə olur” yanaşmasını daima əsas tutsaq, gərəkdir onda İsraildə heç zaman səfirlik açmıyıq. Bu heç balanslaşdırılmış siyasət deyil. Balans o demək olardı ki,

Bəxtiyar Sadiqov:
“Sağa və ya sola ayaq atmaq tükəndən kənara çıxmaq demək olar”

prizmasından yanaşmalıdır, ya da İsraildə səfirliyin açılması məsələsinə “görsən, İranın reaksiyası necə olur” yanaşmasını daima əsas tutsaq, gərəkdir onda İsraildə heç zaman səfirlik açmıyıq. Bu heç balanslaşdırılmış siyasət deyil. Balans o demək olardı ki,

Azərbaycanın İranda eyni zamanda İsraildə səfirliyinin olmasını diktə edərdi”.

“Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru, deputat Bəxtiyar Sadiqov bu məsələdə tam fərqli düşünür: “Ulu öndər Heydər Əliyevin çox məşhur bir sözü var, bu sözlər xatirimdə böyük iz buraxıb. Çıxışlarında bir neçə dəfə deyib ki, biz öz xarici siyasətimizi hesab edin tükün üzəri ilə aparırıq. Bu xətt elədir ki, ani olaraq sağa və ya sola ayaq atmaq tükəndən kənara çıxmaq demək olar. Azərbaycan müstəqil, gənc bir dövlətdir, ərazisinin 20%-i işğal olunub, onun müstəqilliyini hələ də qəbul etməyən, onun haqq işini dəstəkləməyən dövlətlər, qüvvələr var. Buna görə də xarici siyasət çox çətin, mürəkkəbdir, bəzi hallarda deyirdim ki, çox təhlükəlidir. Amma xoşbəxtlikdən ulu öndərimiz Heydər Əliyevin qoyduğu kursu möhtərəm prezidentimiz İlham Əliyev siyasi varislik ənənəsini davam etdirərək Azərbaycanın xarici siyasətini tükün üzəri ilə çox ustalıqla aparır. Siyasətin mərkəzində dövlətimizin, xalqımızın maraqları dayanır. Təəssüf ki, bəzən Qarabağ problemimizdə istifadə etməyə çalışmaq istəyənlər var. Bundan əlavə, “Beşinci kolon” deyilən qüvvələr də mövcuddur. Onlar Azərbaycanlı olsalar da, anti-Azərbaycan şəkəsinə xidmət edirlər. Müxtəlif siyahıların ha-

zırılması ilə, Azərbaycanın haqq işi müzakirə edilən zaman ölkəmiz əleyhinə müəyyən aksiyaların keçirilməsində iştirak edirlər. Bunlar da Azərbaycanın xarici siyasətində ölkəmizə qarşı bəzi təzyiqlərin, təsirlərin olmasına yol açır. Amma sağ olsun prezidentimiz, bu cür çətinliklərə, mürəkkəbliklərə sinə gəlir, müdrik siyasətlə Azərbaycanı dünya birliyinə inteqrasiya edib, nüfuz qazandırır. Nəticədə ölkəmiz dünya miqyasında hörmətli bir dövlətə çevrilib. Bütün bunların hamısı xarici siyasətimizin uğurunu sübut edən məsələlərdir. Nəinki prezident seçkilərinə qədər, nəinki prezident seçkilərindən sonra qədər bu siyasət aparılmalıdır, daim ulu öndər tərəfindən əsas qoyulan bu siyasət yürüdülməlidir. Biz qonşu dövlətlərə baxıb, ətrafımızda baş verən hadisələri görüb, kifayət qədər ağıllı və düzgün nəticələr çıxarmağı bacarıyıq. Bu siyasətdən heç cür geri çəkilmək olmaz. Bu, olarsa, Azərbaycanın milli maraqlarından geri çəkilmə olar. Bu siyasət ölkəmizi təhlükələrdən qoruyur, dünya birliyinin hörmətli üzvünə çevirir. Hesab edərdim ki, xarici siyasətimiz çox ustalıqla, düzgün aparılıb, bunun üçün də prezidentimizə təşəkkür etməliyik. Bizi bütün təhlükələrdən qoruyur, bizi qüdrətləndirən siyasət yürüdə bilir”.

□ **Cavanşir ABBASLI**

Avropa İttifaqına doğru daha bir addım

Elmar Məmmədov Budapeştdə Aİ ilə strateji tərəfdaşlığa dair sazişin yekunlaşdırılmasından danışdı

Avqustun 31-də Budapeştdə Vişegrad qrupu (Polşa, Çexiya, Slovakiya və Macarıstan) və Avropa İttifaqı Şərq Tərəfdaşlığı ölkələri xarici işlər nazirlərinin toplantısı olub. Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov da toplantıda iştirak edib.

E.Məmmədov çıxışında deyib ki, Azərbaycan Avropa İttifaqının etibarlı tərəfdaşdır və təşkilatın üzvləri arasında strateji tərəfdaşlarının sayını artırır: "Biz sürətli danışıqlar yolu ilə Aİ ilə strateji tərəfdaşlığa dair sazişin yekunlaşdırılması və bu saziş əsasında ikitərəfli əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafında maraqlıyıq. Ötən ilin fevral ayında danışıqların rəsmən başlamasından etibarən biz saziş layihəsinin müxtəlif bölmələri üzrə məhsuldar və konstruktiv dialoq aparmışıq.

Azərbaycan həmçinin Aİ ilə qarşılıqlı şəkildə razılaşdırılmış prioritetlər əsasında əlaqələrin qurulmasında maraqlıdır. İqtisadi potensiala və hər bir ölkənin spesifik məqsədlərinə uyğunlaşdırılmış prioritetli əməkdaşlıq fərqlilik, çeviklik, fokuslaşmaq və daha böyük sahiblik prinsiplərinin həyata keçirilməsində daha səmərəli ola bilər. Aİ-Azərbaycan Tərəfdaşlıq prioritetləri bu məqsədləri konkret əməkdaşlıq sahələrinə çevirəcəkdir".

Məmmədov əlavə edib ki, iyul ayında Aİ və Azərbaycan Ümumi Aviasiya Sahəsi Sazişinə dair danışıqları bərpa edib və sənədin ümumi strukturu ilkin olaraq razılaşdırılıb: "Biz inanırıq ki, readmissiya və vizaların sadələşdirilməsinə dair sazişinin uğurla həyata keçirilməsi Aİ və Azərbaycan arasında vizaların ləğvi üzrə dialoqun başlanması üçün zəmin yaratmalıdır".

Politoloq Elşən Mustafayev "Yeni Məsəviyə"yə bildirdi ki, Vişegrad qrupu ölkələrinin toplantısında eyni zamanda Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinin də iştirakı ondan xəbər verir ki, Avropa İttifaqı ilə münasibətlərin genişləndirilməsi istiqamətində işlər davam etdirilir: "Rəsmi əşiqəlamalarda bildirilir ki, bu toplantıda müzakirə olunan məsələlərdən biri də Avropa İttifaqı-Şərq Tərəfdaşlığı sammitinə hazırlıq məsələsi olub. Bu baxımdan, he-

sab edərəm ki, belə toplantıların Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli saziş müqaviləsinin imzalanmasına müsbət təsirləri olar. Amma o halda ki, hər iki tərəf bunu həqiqətən istəsin və keçirilən toplantılarda statistika xatirinə iştirak etməsinlər. Əgər hər iki tərəfdən buna istək varsa, razılaşdırılma bilinməyən məsələlərdə qarşılıqlı güzəştlərə gətirilə bilər".

Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə ikitərəfli saziş imzalanmasına Rusiyanın necə reaksiya verə biləcəyi barədə suala cavabında isə ekspert dedi ki, Avropa İttifaqı ilə aparılan istənilən müzakirələr Rusiyada həmişə qıçıq yaradıb, yəni də yaradacaq. Amma bir ölkə öz siyasətini bütövlükdə başqa bir dövlətin strateji maraqlarına uyğunlaşdırmamalıdır: "Bunu da tez-tez şimal qonşumuzun yadına salmaq lazımdır. Ardıcıl siyasi iradə ortada olandan sonra Rusiyanın da məsələyə təkliəri azalacaq, yaxud həmin təklier effektiv olacaq".

Siyasi ekspert Yegənə Hacıyeva isə bildirdi ki, Vişegrad qrupu ölkələri və Şərq Tərəfdaşlığı ölkələri xarici işlər nazirlərinin görüşü özlüyündə noyabr ayında Brüsseldə keçiriləcək sammitə hazırlıq çərçivəsində bir sıra mühüm məsələlərə bağlı problemlərin həlli üçün yol xəritələrinin işlənməsi üçündür: "Görüşün müzakirə mövzuları həmçinin STPO-nin da

xili iqtisadi islahatlar, iqtisadi inkişaf, infrastrukturun və enerji sahəsində inkişaf mövzularını əhatə edir. Əlbəttə, əsas mövzular isə regional təhlükəsizlik və sanksiyalar fonunda toxunulmuş iqtisadi maraqlar və onların həllində alternativ təkliflər mövzusu- dur. Bilirik ki, Şərq Tərəfdaşlığı proqramı Avropa İttifaqının cənub-şərq sərhədlərində yerləşən ölkələrdə mövcud olan yeganə siyasi və iqtisadi əməkdaşlıq mexanizmidir. Əlbəttə, Avropa İttifaqı gələcək əməkdaşlıq üçün bu mexanizmin inkişafında maraqlıdır. Amma son illərdə bu formatın özü üzvlüyə cəlb olunmasında maraqlı olan ölkələrə bərabər mövcud üzv dövlətlərin özlərində də bir çox suallar vardır. Sırf Avropa İttifaqı və Azərbaycan münasibətlərinə gəldikdə, bunun tənzimlənməsi üçün imzalanması nəzərdə tutulan Strateji Tərəfdaşlıq Sazişi tamamilə fərqli formatda, qarşılıqlı faydalılıq əsasında bir münasibətin qurulması üçün nəzərdə tutulan bir formatdır. Daha öncə buna oxşar formatlar, Rusiya və bir neçə Şimali Afrika ölkəsi ilə işlənilib. Lakin sırf Azərbaycanla bağlı həyata keçiriləcək və üzərində işlənilən format yeniliklərinə görə, Avropa İttifaqının tərəfdarlarına tətbiq etməyə çalışdığı yeni bir mərhələdir. Bu format Avropa İttifaqının Çinlə gələcəkdə işləniləcək İpek Yolu Zolağı və Dəniz İpek Yolu layihələri də

daxil olmaqla, bir neçə strateji layihələrin işlənməsində və həyata keçirilməsində özək rolunu oynayacaq. O üzəndən hər iki tərəf bu sazişin detalları üzərində kifayət qədər diqqətlə çalışır".

Rusiyanın imzalanması gözlənilən sözügedən sazişə bağlı mövqeyinin necə olacağına gəlincə, Y.Hacıyeva dedi ki, Rusiyanın özünün daha öncələr Avropa İttifaqı ilə strateji əməkdaşlığı faktı mövcuddur: "Azərbaycanın imzalayacağı bu sazişə Rusiyadan sərt reaksiya olacağını düşünmürəm".

Bir sıra ekspertlər isə hesab edirlər ki, qarşılıqlı maraqlara əsaslanan üstün tərəfdaşlıq bərabər mövcud üzv dövlətlərin özlərində də bir çox suallar vardır. Sırf Avropa İttifaqı və Azərbaycan münasibətlərinə gəldikdə, bunun tənzimlənməsi üçün imzalanması nəzərdə tutulan Strateji Tərəfdaşlıq Sazişi tamamilə fərqli formatda, qarşılıqlı faydalılıq əsasında bir münasibətin qurulması üçün nəzərdə tutulan bir formatdır. Daha öncə buna oxşar formatlar, Rusiya və bir neçə Şimali Afrika ölkəsi ilə işlənilib. Lakin sırf Azərbaycanla bağlı həyata keçiriləcək və üzərində işlənilən format yeniliklərinə görə, Avropa İttifaqının tərəfdarlarına tətbiq etməyə çalışdığı yeni bir mərhələdir. Bu format Avropa İttifaqının Çinlə gələcəkdə işləniləcək İpek Yolu Zolağı və Dəniz İpek Yolu layihələri də

□ Etibar SEYİDAĞA

Bəs Dilqəm və Şahbaz?

Zahid SƏFƏROĞLU
 zsafaroglu@gmail.com

"Amnesty International"ın tərribatı haqda bir neçə abzas

Bu günlərdə "Amnesty International" beynəlxalq hüquq-müdafiə təşkilatı Azərbaycana qarşı tərribata imza atıb. Qurumun əməkdaşı qanunsuz şəkildə Dağlıq Qarabağda olub. Talış kəndinə kimi gedib çıxan bu zat qayıtdıqdan sonra ölkəmiz haqda klassik erməni bayatları əsasında xüsusi reportaj qaralayıb.

Reportaj da təbii ki, Qarabağ həqiqətlərini, işğal faktını təsvir etməkdən çox, Azərbaycan xalqının vəhşi, müharibə istəyən bir toplum obrazını yaratmağa hədəflənib.

Elə paradoks da ondadır ki, öz üzərinə dünyada təməl insan haqlarının müdafiəçisi missiyasını götürmüş bir təşkilatın təmsilçisi Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq hüquqla tanınmış sərhədlərinə hörmət qoymaq bir yana, bu dövlətin 1 milyon vətəndaşının ən doğal haqqı olan öz yurd yerlərində yaşamaq haqqından məhrum edilməsini görməzlikdən gəlib.

Hələ harasıdır, 1 milyon insanı bu təməl haqdan məhrum edən, Qarabağda etnik təmizləmə aparmış bir millət, separatçıları, işğalçıları indi üstəlik tərənnum edir, hərbi canilərə, Xocalı qatillərinə dolayısıyla haqq qazandırır.

Bu yerdə soruşmaq lazım gəlir: o nə pəhriz, bu nə turşu? Ya olduğunuz kimi olun, ya da göründüyünüz kimi olun! Daşdırdığınız ada uyğun mövqə ortaya qoya bilmirsinizsə, lütfən, onda adınızı dəyişin. Adı dəyişə bilmirsiniz, o zaman tərribatçı mövqeyinizi dəyişin, bircə ikiüzlü olmayın ki, hamı öz işini bilsin.

Əlbəttə ki, məsələdə xristian təəssübkeşliyi də öz işini görüb, başa düşürük. Varlı-karlı beynəlxalq erməni lobbisinin əli isə Avropada. ABŞ-da çox yerə çatır, bu da bəlli. Fəqət, Allahı seversiz, bundan sonra kimsəyə insan haqları barədə moizə oxumayın. Çünki birini haqsızlıqda, ədalətsizlikdə suçlamaq üçün gerek öncə özün haqq carçısı, ədalət etalonu olasan!

Şəxsən mən inanmıram ki, Azərbaycanda kimsə, hətta hansısa ultra-demokrat "Amnesty International"ın bu ikiüzlülüğündən sonra da ona əvvəlki rəğbəti və inamı saxlamış olsun. Yox, saxlasa, demək, o, "Amnesty International"ın ermənipərəst mövqeyi ilə həmrəydir. Demək, "5-ci kolon"dandır ki var...

Ölkəmizə qarşı bu pislikdən sonra sözü gedən təşkilatın Azərbaycanda təməl insan haqları pozuntusundan dem vurmağa haqqı çata bilməz. Ən azından Azərbaycan dövlətindən səmimi şəkildə üzr istəməyənədək qurum əvvəlki tənqidi missiyasına ümid etməməlidir. Hələ ki, belə bir üzrxahlıq gözə dəymir. Yəqin ki, olmayacaq da.

Hər şey qırağa, əlində daim insan haqlarını bayraq edən "Amnesty International"ın əməkdaşı məgər 3 ildir Xankəndində qanunsuz şəkildə saxlanılan və qondarma məhkəmənin hökmü ilə biri ömürlük, digəri isə 20 illiyə azadlıqdan məhrum edilmiş Dilqəm və Şahbazın taleyindən bixəbərdir? Xankəndində olub onlara baş çəkmək çoxmu çətin idi bu insan haqqı "müdafiəçisi"ne?! Məgər onların təməl insan haqqı tapdanmayıbmı? Axı bu insanların tək günahı işğal altındakı dedə-baba torpaqlarına baş çəkmək olub...

Nə isə. Belə görünür ki, Lapşin insidentinin davamını gətirməliyik. Mütəq buna nail olmalıyıq. Yeni ara-sıra XİN-in "qara siyahısı"nda olanlardan kimlərsə tutulub əli qandallı Bakıya verilməli, üzərində ədalət məhkəməsi qurulmalıdır. Daha bir neçə belə presedent yaratsaq, Azərbaycan ərazisinə "dal qapı"dan girmək həvəsində olanların da, bizə ağıl öyrətmək istəyənlərin də sayı kəskin azalar.

İtkinlərin tapılmağı

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"El elin itkisini bayatı çağıra-çağıra axtarar" (Azərbaycan ata sözü)

Hərdən bizim ölkədə də işıqlı hadisələr olur. Qubada 5 yaşlı uşağın meşədə itkin düşməsindən 3 gün sonra tapılması belə hadisələrdən biri idi. Şəxsən mən o uşağa görə çox narahat idim, xüsusilə günlər keçməsi ümidlərimi azaltmışdı. Ancaq sonunda hamımız sevindik. Maraqlı təsadüfdür ki, uşaq 30 avqustda tapıldı, bu gün isə BMT təqvimində məhz "İtkin düşənlər günü" kimi yazılıb. Hər il dünyada nə qədər uşağın itkin düşdüyünü təsəvvür edə bilərsiniz? Ağlagəlməz rəqəmdir: 8 milyon uşaq! Az qala Azərbaycan əhalisi qədər uşaq hər il itkin düşürmüş.

Söz oyunu eləmək istəmirəm, əslində itkin düşənlər siyahısına respublikamızın cəmi əhalisini yaza bilərik. Uzun illərdir ümid edirik kimsə bizi tapacaq, çörək və su verəcək, Qarabağ dərdimizə əlac edəcək, pis və yaramaz qonşu uşaqların uçurduğu evcikliimizi dikəldəcək. Uşaqların itkin düşməsinin əsas səbəblərindən biri onlarda oriyentasiyanı - məkandakı yerlərini anlamağın çətinliyidir, hələ formalaşmamasıdır. Bizim də millət olaraq oriyentasiyamız məlum deyil. Gah millətçi oluruq, gah müsəlman. Gah Qərbə üz tuturuq, gah Şərqə, gah Şimala. "Haça-paça qalmaq" - doğma dilimizdə bu vəziyyətin adını yaxşı tapıb qoymuşuq.

Körpə qəlbli olmaq bəlkə də yaxşıdır, ancaq bir millət üçün yetkinlik yaşına çatmadığının əlamətidir. Hələ formalaşmış cəmiyyət, millət, dövlət şəklinə düşmədiyimizi etiraf etməliyik. Ağlamayana mənə yoxdur bu dünyada. Özümüz öz halımıza ağlamasaq, kimsə ağlamayacaq.

Bu uzun və mənasız (*oxuculardan üzr istəyirəm*) ağsaqqallıq cəhdimdən sonra Qubada itən uşağın məsələsinə qayıtmaq istərdim. Mız qoymaq kimi çıxmasın və əlaqədar orqanların fəaliyyətinə kölgə salmaq istəmirəm, həmçinin əhvalatın xoşbəxt sonluğunu da yaddan çıxartmıram, ancaq fikrimcə, 5 yaşlı uşağın 3 gün sonra, itdiyi yerdən 6 kilometr məsafədə tapılması axtarıqların keyfiyyətinə müəyyən şübhə yaradır. Əsgərləri, yaxındakı kənd sakinlərini və sairəni əraziyə zəncirvari töküüb 6 kilometr radiusu bir günə də ələk-vələk eləmək olardı. Relyef, meşənin sıxlığı da böyük önəm daşımır, hər halda, Quba meşələri keçilməz Hindistan cəngəlliyi, dağları isə Himalay silsiləsi deyil.

Uşağın itmə şəraitində bir detal diqqətimi çəkmişdi, sizinlə onu da bölüşüm. Dedilər, uşağın valideynləri o kənddə xınayaxdı mərasimində gəlibmiş. Şadlıq sarayı biznesmenlərinin üfürüb ortaya çıxartdığı bu gülünc trend hələ çox problemlər yaradacaq. Xına yaxmağı az qala "kiçik toy" səviyyəsinə gətirib çıxarıblar. Zırlı dəm-dəsgahı, aparıcıları, manisrləri və sairəsi ilə bu tədbir əməlləcə maliyyə vəsaiti tələb edir. Gənc ailələrə yükün biri də budur. Hələ eşitdiyimə görə, orda ələ xınadan naxış qoyanlar özlərini dünyaca ünlü tatu ustaları-filan kimi aparır, yaxşı nəmər almasalar iş görmürmüş. Deyir sanarsan indicə Ancelina Coliyə tatu vurub gəlibdir. Uşaqlara ayırmalı olduğumuz diqqəti xına yaxmağa ayırıraq. Yene şişirtmə olmasın, bu da ümumrespublika problemdir: çölü bəzək, içi təzək sistemin obrazıdır. Respublikaya xına yaxırıq, ancaq bu respublikanın övladları azadlıq, hüquq, dolanışq ardiya başqa ölkələrə səpələnir, dünyanın "cəngəlliklərində" bizim üçün həmişəlik itkin düşürlər.

Yayda belə "itkinlərimizdən" biri ilə məni tanış eləmişdilər. Dünyanın nüfuzlu elm mərkəzlərindən birində çalışırdı. Dəqiq elmlər sahəsinə görkəmli alim imiş. 24 ildir ölkədən, necə deyərlər, bizdən gedibmiş. Bunu onun özünə də dedim. Heç fikirləşmədim inciyər-filan. İncimədi, ancaq dedi ki, elmin milliyəti olmur, orda dünya üçün çalışır, bəşəriyyətə xeyir verir, haçansa o xeyirin bir ucu bizə də çatır və sairə.

Əlbəttə. Özəlliklə indiki qloballaşma dövründə sərhədlər önəm daşımır. Ancaq itki bu gün olanda nə edək? Axı o itkinlərin yeri indi, isti-isti bizi ağrıdır. Onları tapmaq istəyirik. Onlara görə narahat oluruq.

Bölgəyə ikinci İŞİD təhlükəsi - kürd referendumu...

İraq Kürdüstanı muxtariyyətində keçirilməsi nəzərdə tutulan 25 sentyabr referendumu yaxınlaşdıqca bölgə və onun ətrafında siyasi gərginlik də artır. Ötən saylarımızda vurğuladığımız kimi, Türkiyə, İran, İraq, Suriya və digər ərəb ölkələrinin, Rusiyanın əleyhinə olduğu, ABŞ və Avropanın isə isti yanaşmadığı bu referendum gerçəkdən də bölgədəki kövrək təhlükəsizliyi altına qoyulan növbəti bomba effekti yarada bilər.

Hətta miqyasına görə bu, yeni bir İŞİD təhlükəsi ilə də müqayisə oluna bilər. Odur ki, qonşu dövlətlərin, xüsusilə regional supergüc olan Türkiyənin və İranın narahat olması, Ankara və Tehranın profilaktik tədbirlər görməyə başlaması tamamilə məntəqlidir.

Şübhəsiz ki, İran Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi Məhəmməd Baqerinin ötən ay Ankaraya etdiyi səfərin əsas hədəflərindən biri məhz "kürd mövzusu" olub. Ankarada Baqeri Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşmüşdü. Bu səfərdən az sonra isə Türkiyə liderinin İrana səfərə hazırlaşdığı haqda məlumat yayıldı.

Vəziyyətin kritikliyə üz tutmasının daha bir əlaməti kimi isə Pentaqon başçısı Ceyms Mattis ötən ay bölgəyə səfər edərək, məxsusən İraq Kürd Muxtariyyətinin lideri Məsud Bərzani ilə görüşməsi və onu referendum ideyasından çəkindirmə çalışmasını qeyd etmək olar. Bəlidir ki, Bərzani ona imtina cavabı verib. Bu görüşün ardınca Mattis Ankaraya yollanmışdı.

Regionda yetişməkdə olan növbəti təhlükəli vəziyyət və ondan mümkün çıxış yolları xarici analitiklərin diqqət mərkəzindədir. Musavat.com-un məlumatına görə, bu xüsusda rusiyalı tanınmış siyasi texnoloq, "Dünya birliyi" dövlətlərarası ictimai-siyasi teleqram jurnalının təhqiqatlar xidmətinin redaktoru Denis Korkodinovun PolitRUS.com saytındakı məqaləsi aktual olmaqla yanaşı, maraq doğurur. Onu ixtisarla təqdim edirik:

"25 sentyabra təyin edilmiş referendum nəticəsində Suriya və İraq ərəzilərində Türkiyə ilə İran geniş miqyaslı hərbi əməliyyata başlayacaq. Bu zaman İsrail, İraq, Rusiya və ABŞ Ərdoğanla münasibətləri korlamamaq üçün yəqin ki, nisbi neytrallıq saxlayacaq. Hələ yada gəlmir ki, Vaşinqton, Moskva, Bağdad, Tehran və Dəməşqin mövqeyi Yaxın Şərqdə xarici siyasətin aparılmasının perspektivləri baxımından üst-üstə düşsün. Ancaq kürdü referendumu öz korrekativlərini edib. Nəticədə əsas beynəlxalq oyunçular praktik olaraq bir şeydə yekdil olublar ki, kürdlərə müstəqillik vermək olmaz.

Bu mənada 25 sentyabr

Ərdoğanın Bakı marşrutunu dəyişməsinin ilginclik səbəbi

Azərbaycanın da daxil olduğu böyük bir bölgədə yeni gərginlik ocağı yetişir; **rusiyalı siyasi texnoloqdan sensasion iddia: "Türkiyə və İran referendumuna görə Suriya və İraqda genişmiqyaslı əməliyyata başlayacaq..."**

səsvərməsi Yaxın Şərqdəki böhranın yeni formada qızışması üçün son təhrikədi stimula bilər. Kürdüstanın regional hökuməti nümayəndələrinin dediklərinə görə, əgər müstəqilliyə seçicilərin mütləq əksəriyyəti, yəni 2.5 milyon adam səs versə, o zaman Suriya, İraq, Türkiyə və İrandan kürd torpaqlarının qoparılması prosesi geridönməz xarakter alacaq. Bu xüsusda İraq hökuməti rəsmi bəyanatla çıxış edərək, heç bir halda referendumun nəticəsini tanımayacağını bildirib.

Ancaq İŞİD-lə qarşıdurma bataqlığına düşmüş İraq ordusu kürdlər sardan təhlükələri dəf eləmək dərəcəsində güclü deyil. Bundan əlavə, Kürdüstanda İraqın hərbi bazaları da mövcud deyil. O üzədən Bağdad öz ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi üçün Ankara, Moskva və Tehranla birləşməli olacaq. Belə bir addım kürdlərin əli ilə olmasa da, Türkiyənin həlledici yer aldığı beynəlxalq koalisiyanın əli ilə öz müstəqilliyini itirmək riski ilə üzleşən İraq üçün olduqca ağır olacaq.

İran da 25 sentyabr referendumunun yekununa görə kürdlərin ayrılmasında maraqlı deyil. Məhz buna görə İran Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi Məhəmməd Baqeri Ankaraya rəsmi səfər edib və bunun ardınca Türkiyə lideri Ərdoğan Tehranla gedəcək. Hədəf - kürdlərin mövqeyinə

qarşı genişmiqyaslı hərbi hücum üçün addımları uzlaşdırmaqdır. Bu zaman İran, Rusiya, Suriya, İsrail və ABŞ baş verənlərə müvəqqəti "göz yummağı" üstün tutacaq. Nədən ki, kürd referendumu özündə bütün geosiyasi sistemin təzədən qurulması təhlükəsini daşıyır ki, bu da praktik olaraq, bütün beynəlxalq oyunçuların maraqlarına ziddir.

Rəsmi Tehran isə kürd referendumunu önləmək üçün bütün bunlarla yanaşı, üstəlik, istisna bir əsas malikdir. Məsələ ondadır ki, İraq kürdləri mühüm həmsərhəd ərəzilərə nəzarəti həyata keçirir. Belə ki, onlar İranda Suriya arasında çox vacib ərəziləri nəzarətdə saxlayırlar. Bu ərəzilər isə Tehranın maraqlar dairəsinə daxildir. İran həmin ərəzilərdən Aralıq dənizinə çıxmaq üçün quru dəhliz qismində istifadə etmək niyyətindədir. Aydın məsələdir ki, kürdlər həmin ərəzilərə nəzarəti ələ keçirməyə imkan verməyəcəklər. Ona görə də iranlılar türklərin qismində özlərinə müttəfiq tapmalı olacaqlar.

Vaşinqtona gəlinə, Yaxın Şərqdə vəziyyətin daha qaynar şəkildə biləcəyini anladığından, ABŞ da müəyyən narahatlıq keçirir. Əks halda, Pentaqon başçısı Ceyms Mattisin Ərbildə olmasının və Bərzani ilə görüşməsinin zəruriliyini nə ilə izah etmək olar? Açıq mənbələrdən bellidir ki,

Amerikanın müdafiə naziri Bərzanidən təkidli şəkildə xahiş edib ki, referendumu qeyri-müəyyən müddətə təxirə salsın. Lakin buna inkar cavabı verilib.

Referendumun keçiriləcəyi təqdirdə kürd silahlı qruplaşma - "Pəşmərgə" üçün yeni yaranmış dövləti İran və Türkiyənin təzyiqindən qorumaq çox çətin olacaq. Problem heç də onda deyil ki, Kürdüstanın regional hökuməti öz aralarında düşmənçilik edən klanlardan ibarətdir. "Pəşmərgə"nin ən zəif yeri - kifayət qədər ağır texnikaya malik olmasıdır. Bu isə Ankaraya və Tehrana imkan verir ki, kürd ərəzilərini praktik olaraq, itki vermədən öz nəzarəti altına alsın".

Beləliklə, Türkiyə prezidentinin sentyabrın 10-11-də Bakıya nəzərdə tutulan səfərinin təxirə salınmasının əsliində daha bir ilginclik motivi üzə çıxıb olur. Tamamilə mümkündür ki, 25 sentyabr referendumu ərəfəsi rəsmi Ankara, qarşılıqlı rəhbərliyi və konkret olaraq, prezident R.T.Ərdoğan diqqəti maksimum şəkildə İraq Kürdüstanındakı referendumsonrası dönəmə yönəltməyə və bütün mümkün kolliziyaların qarşısını almaq üçün effektiv səfərbərlik və ön tədbirləri görməyə kökləniblər. Vaxt isə həqiqətən azdır. Gerisayım başlayıb...

□ Siyasət şöbəsi

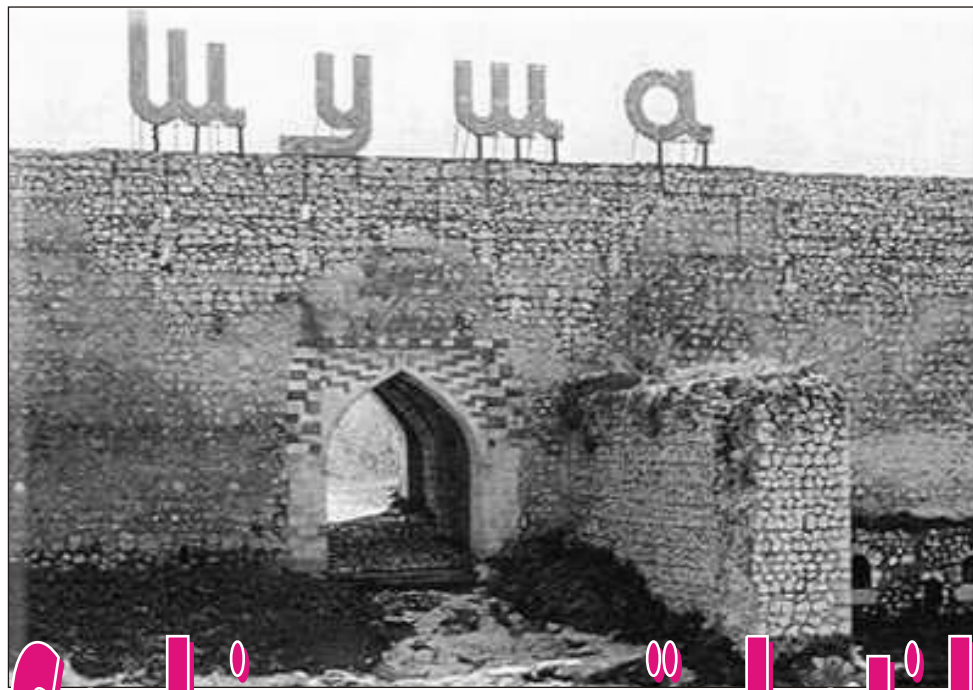
Avqustun 30-da Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın Qarabağa növbəti qanunsuz səfəri ilə eyni vaxtda təmas xətti və dövlət sərhədləri boyunca gərginliyin artması müşahidə olunub. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin yaydığı son məlumat da bunu təsdiqləyir.

Məlumata görə, Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 140 dəfə pozub. Ermənistan Respublikası ərazisindən və işğal altındakı ərazilərimizdəki mövqelərdən düşmən yaşayış məntəqələrimizi və hərbi qüvvələrimizi hədəfə alıb. Ermənistan rəhbərliyinin beynəlxalq qanunlara bu cür saymazayana münasibəti sözsüz ki, səbəbsiz deyil. İşğalçı ölkənin mediası Sərkisyanın Dağlıq Qarabağın "müstəqilliyini" elan etməsinin ildönümü tədbirlərinə qatılması ilə izah edir. Təbii ki, Ermənistan Qarabağdakı separatçı rejimin "müstəqil" olduğunu həzm etməkdən üçün bu xarakterli tədbirləri daha geniş şəkildə keçirməyə cəhd göstərir. Elə bu ərafədə erməni lobbisinin təşkilatçılığı və maliyyə dəstəyi ilə "Vahid azad dünya" hüquq müdafiə təşkilatının sədri Məjid Əl-Şəfi və Kanada parlamentinin üzvləri Toni Klement və Reyçel Qarderin Xankəndinə gəlməsi də "bayram" tədbirlərinin geniş təbliğinə xidmət edir. Artıq Azərbaycan XİN bu özbaşınalığa etiraz olaraq bəyanat verib. XİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev bildirib ki, Toni Klementin bu qanunsuz səfəri maddi marağ müqabilində sıx əlaqələr olduğu erməni milli komitəsinin Kanada bürosu və erməni lobbisi tərəfindən təşkil edilib. "Dini azlıqların hüquqları məsələsi ilə məşğul olan Məjid Əl-Şəfiyə Ermənistanın dünyada yeganə mono-etnik dövlətə çevrilməsi, Ermənistanda 300.000-dən artıq köklü müsəlman Azərbaycan əhalisinin etnik təmizləməyə məruz qoyulması, bu ölkədə yəzdilər, asorilər, molokan rusların təqiblərlə üzlənməsi, erməni qriqoryan kilsəsindən başqa digər xristian kilsə və icmaların fəaliyyətinə qarşı dözümsüzlük, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində maddi-mədəniyyət və dini abidələrin talan edilməsi hallarına diqqət yetirməyə çağırırıq. Sözügedən məsələ ilə əlaqədar Azərbaycanın narahatlığı və narazılığı Kanada Xarici İşlər Nazirliyinə və Kanadanın parlamentinə çatdırılıb. Onların adları arzu edilməz şəxslər siyahısına daxil ediləcək" - bəyannatda deyilir.

Sözsüz ki, bu kimi səfərlərdə başqa niyyətlər də var. O cümlədən S.Sərkisyanın vaxtaşırı Qarabağda peyda olması həm də daxili təbliğata hesablanmış məsələdir. Reallıq bundan ibarətdir ki, Ermənistan hakimiyyəti Qarabağ cəb-

həsindəki uğursuzluqlara, həmçinin ordudakı itkilərə və biabırçı duruma görə cəmiyyətin sət təpki ilə üz-üzədir. Elə 30 avqustda S.Sərkisyanın Təhlükəsizlik Şurasının fəvqəladə toplantısını çağırması, hökumətlə birlikdə ordudakı durumu müzakirə etməsi, həmçinin hərbcilərlə bağlı qanunvericiliyə dəyişiklikləri nəzərdə tutulan məsələləri müzakirə etməsi də hakimiyyətin narahatlığından irəli gəlir. S.Sərkisyan bütün qüvvələrini səfərbər edərək 2018-ci ildə hakimiyyətin ötürülməsi prosesində qalib olmağa çalışır. Bunun üçünsə Qarabağ məsələsində "nə sülh, nə müharibə" variantı onun üçün ən əlverişli durumdur. Həmçinin ildə bir neçə dəfə Qarabağda görünməklə işğal zonasındakı hərbcilərə və mülki sakinlərə stimül verməyə cəhd göstərir. Ermənistan ordusunun Qarabağdakı bölmələrini postlarda silah gücünə saxladıklarını elə erməni zabitlər özləri etiraf edirlər. Ermənistan prezidenti isə tez-tez bu bölgəyə gəlməklə onlarda ruh yüksəkliyi aşılamağa çalışır.

S.Sərkisyanın bu səfərinin digər bir pərdəarxası da olmağı deyil. Sentyabr ayının 8-də Moskva Qarabağla bağlı dini liderləri bir araya gətirəcək. 12 sentyabrda öz işinə başlayacaq BMT Baş Assambleyasının toplantısı çərçivəsində Azərbaycan və Ermənistan XİN başçılarından bir araya gətirilməsi planı ortadadır. Həmsədrələr hesab edirlər ki, XİN başçılarından görüşü zamanı prezidentlərin görüşünün növbəti raundunun keçirilməsi ilə bağlı anlaşma əldə etmək mümkün ola bilər. Lakin Ermənistanın davranışları danışıqların baş tutmasına yox, əngəllənməsinə yönəlib və S.Sərkisyanın sözügedən görüşlər əfəsində işğal zonasına gəlişi də buna hesablanıb. Ermənistan gözlənilən danışıqlar əfəsində ilk dəfə deyil ki, vəziyyəti gərginləşdirir, əvvəlki illərdə bunun çox şahidi olmuşuq. Hətta işğalçı ölkə itkilər verəcəyini əvvəlcədən bildiyi halda, tənqidatılara əl atıb. Bundan əvvəl Ermənistanın baş naziri Karen Karapetyan da Qarabağda dincəlmək üçün gəldiyini bəyan etmişdi və təmas xəttindəki Taliş kəndinə qədər gəlib çıxmışdı. Məntiqlə danışıqlar əfəsində tərəflər sakitliyə xələl gətirə biləcək addımlardan qaçınmalı, ancaq İrəvanın siyasəti bunun əksini deyir. Azərbaycan rəsmən bəyan edib ki, substitiv danışıqları davam etdirməyə hazırdır və bu səbəbdən hər cür tənqidatılardan

Sərkisyanın növbəti hiyləsi - Qarabağa niyə gəlib?

İşğalçı ölkənin bütün davranışları Ermənistanda hakimiyyət dəyişikliyinə əngəlləməyə hesablanıb; Tofiq Zülfüqarov: "Azərbaycan çalışmalıdır ki, Lavrov planı, ümumiyyətlə, gündəmdən çıxınsın"

yayır. Lakin Ermənistanın bütün cəhdləri növbəti görüşlərin baş tutmasına yönəlib.

Ermənistan davamlı şəkildə tənqidatılar törətməklə yanaşı, Azərbaycanı müxtəlif absurd iddialarla ittiham edir. Təsəvvür edin, S.Sərkisyan qanunsuz olaraq torpaqlarımıza ayaq basıb, amma İrəvan Azərbaycan tərəfinin atəşkəsi pozduğu barədə saxta xəbər yayıb. Müdafiə Nazirliyi monitorinq zamanı Azərbaycan tərəfinin guya atəşkəs rejimini pozması barədə Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Tigran Balayanın yaydığı məlumatı cavab verib. Nazirliyin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, Ermənistan tərəfinin yaydığı bu məlumat yalan və dezinformasiyadır: "Monitorinqdə iştirak edən beynəlxalq missiyanın nümayəndələri də atəşkəs rejiminin pozulması faktını qeydə almayıblar" (APA).

Qeyd edək ki, ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, avqustun 31-də Azərbaycan və Ermənistan dövlət sərhədinin Tovuz rayonu istiqamətində monitorinq keçirilib. MN-dən bildirilib ki, monitorinq insidentsiz başa çatıb.

Göründüyü kimi, qarşı tərəf hər cür həyasızlığa əl ataraq Azərbaycanı "borclu" çıxartmağa çalışır.

Sabiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov situasini "Yeni Müsavat" a təhlil edərək bil-

dirdi ki, Qarabağ məsələsində ən azı gələn ilin ortalarına qədər heç bir irəliləyiş gözləmir. O da təsdiqləyir ki, S.Sərkisyanın bütün diqqəti hakimiyyətinə uzatmağa yönəlib və bu mənada hansısa təkliflər masa üzərinə qoyulsa, S.Sərkisyan "indi vaxtı deyil" deyəcək: "Sərkisyanın hər bir addımı, həmçinin Dağlıq Qarabağa səfəri ona hesablanıb ki, status-kvonu saxlasın, öz siyasətini davam etdirsən, işğaldan sonrakı aneksiya siyasətini möhkəmləndirsin. Təbii ki, bu vəziyyətdə danışıqların perspektivi görünmür".

T.Zülfüqarov qarşıdakı danışıqların da imitasiya olduğunu düşünür: "Sual olunur, niyə görə təkidlə görüş təşkil etmək istəyirlər? Serj Sərkisyan Ermənistandakı daxili auditoriyaya desin ki, görürsünüz, biz öz mövqeyinizdə qalırıq və hər bir xarici təzyiqdən qorunuruq, üstəlik də Azərbaycan bu prosesdə iştirak edir. Bu görüşlərdə də əsas məqsəd budur".

Sabiq nazirin sözlərinə görə, hazırda ortadakı iki sənəd gündəmdədir, Lavrovun təklifləri və Hoqlandin açıqladığı prinsiplər: "Onların arasında fərq var. Yaxşı olardı ki, ictimaiyyət də o fərqləri bilsin. Artıq Soçidə addım atılıb ki, Ermənistanın mövqeyini açıq şəkildə müdafiə edən Lavrov bu prosesdən uzaqlaşdırılsın. Azərbaycan buna çalışmalıdır ki, Lavrov planı, ümumiyyətlə, gündəmdən çıxınsın. Lavrovdan gələn inersiya aradan qaldırılmalıdır. O çalışır ki, bu prosesdə öz mövqeyini gücləndirsin. Ancaq cəmiyyətə konkret demək lazımdır ki, Hoqland planı ilə Lavrov planının fərqi nədir. Düzdür, danışıqların, ümumiyyətlə, heç bir perspektivi yoxdur. Amma bu prosesdə iştirak ediriksə, heç olmasa, bu və ya digər şəkildə maraqlarımıza cavab verən prosesdə iştirak edək. Lavrov planı bizim nəyimizə lazımdır? Bu planın detallarını açıqlamaq gərəkdir. Kəskin tənqid olunandan sonra isə

öz-özünə o plan gündəmdən çıxacaq. Səlahiyyətli şəxslər desinlər ki, Lavrov planını sirr kimi saxlamaqda məqsəd nədir? Qoy gündəmə çıxartsınlar, görək hansı sənəd yaxşıdır".

Diplomat qeyd etdi ki, ermənilər birmənalı şəkildə Lavrov planına üstünlük verirlər və deyirlər ki, bunu açıqlamaq olmaz: "Amma bizim marağımıza uyğun deyilsə, niyə açıqlamırıq? 2001-ci ildə mərhum prezident Heydər Əliyev dedi ki, xalq hər şeyi bilməlidir və Qarabağ məsələsi parlamentdə açıq müzakirə olundu. Lakin indi bizdən başqa hamı bilir ki, sənədlərin mahiyyəti nədən ibarətdir. Azərbaycanın düşmənləri xəbərdardırsa, biz

niyə planları xalqdan gizli saxlayırıq?"

T.Zülfüqarov S.Sərkisyanın Qarabağdakı layihələrə önəm verməsinə tutarlı cavab verilməsini istəyir: "Hər halda, rəsmi Bakının bəyanatı ola bilər ki, ermənilər orada boş yere əziyyət çəkməsinlər. Yeni işğal zonasında obyektlər tikirlər, işlər görürlər. Biz birmənalı bəyan edirik ki, bu işlər qeyri-qanunidir və ordakı əmlak müsadirə olunandan sonra onlara kompensasiya verilməyəcək. Odur ki, bu ərazilərdə iqtisadi və demografik addımlar tam dayandırılınsın! Yoxsa bu ərazilərə ya danışıqlar, ya da müharibə yolu ilə azad olunduqdan sonra onlar birdəfəlik rədd ediləcək. Bununla bağlı birmənalı şəkildə ortaya mövqə qoymaq lazımdır".

"Artıq üçüncü onillikdir ki, Ermənistan Şərq Tərəfdaşlığı proqramının üzvü olaraq digər üzvün suverenliyi və ərazi bütövlüyünə qarşı gücdən istifadə edərək Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınan ərazisinin beşdə birini işğal altında saxlamaqda davam edir".

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, bunu xarici işlər naziri Elmar Məmmədyanov Viseqrad qrupu və Şərq Tərəfdaşlığı ölkələri xarici işlər nazirlərinin Budapeştdə keçirilən görüşündəki çıxışında deyib. Nazir bildirib ki, Ermənistan Avropada, ümumilikdə dünyada qəbul olunmuş davranış qaydalarının tam ziddinə olaraq Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində bədnam etnik təmizləmə törədib. "Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qeyri-qanuni mövcudluğu münaqişə zonasında zorakılığın əsas səbəbi olaraq qalır və münaqişənin siyasi həllində əsas maneədir", - deyər E.Məmmədyanov diqqətə çatdırıb.

Amma bununla belə, Avropa Birliyi Ermənistanı Rusiyanın caynağından qurtarmaq üçün ona qucaq açmağa da hazırdır. Qonşusunun torpaqlarını işğalda saxlayan ölkəyə...

Cənub bölgəsində bir neçə gündür ki, "Azərişiq" ASC-nin əməkdaşları ilə vətəndaşlar arasında problem yaşanır. Hətta problem o həddə gəlib çatıb ki, vətəndaşlar quruma məxsus avtomobili yandırlar.

Xəbər verildiyi kimi, hadisə Lənkəranın Liman şəhəri, H. Aslanov küçəsində baş verib. Məlumatla görə, həmin küçədə elektrik naqillərinin şəbəkədən ayrılması üçün əraziyə göndərilən işçilərlə yerli sakinlər arasında mübahisə yaranıb. Mübahisə zamanı bir qrup şəxs avtomobilin üzərinə alışırdıcı maddə tökərək yandırdı.

Bu hadisənin ardınca məlumat yayıldı ki, Astara rayonunda 2 uşaq atasını elektrik cərəyanı vuraraq öldürüb. Hadisə rayonun Ərçivan kəndində qeydə alınıb. Bildirilir ki, yaranan borcla əlaqədar elektrik şəbəkəsinin əməkdaşları Anar Mürşüdoğvun yaşadığı evin enerjisini kəsiblər. 40 yaşlı Anar Mürşüdoğv işdən gəldikdə evdə elektrikin olmadığını görüb və kəsilən elektrik naqilini özü birləşdirmək üçün elektrik dirəyinə çıxıb. Orada da onu yüksək gərginlikli elektrik cərəyanı vurub.

Bəs cənub bölgəsində yaşanan bu problemlərin səbəbi nədir? "Yeni Müsavat"a danışan "Azərişiq" ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Tanrıverdi Mustafayev bildirdi ki, əslində baş verənlər heç də yazıldığı kimi deyil: "Əvvəla, bayram günlərində hər zaman olduğu kimi, gücləndirilmiş iş rejimində

"Azərişiq" cənubda "ışiq etirazı"nın səbəbinə işiq saldı

Tanrıverdi Mustafayev: "Baş verənlər heç də yazıldığı kimi deyil..."

çalışacağıq. Onsuz da bizim qurum bayramdan asılı olmayaraq elə hər gün gücləndirilmiş iş rejimindədir. Bayram günlərində də eyni tempdə davam edəcəyik. Bunun üçün bütün mexanizmlərimiz hazır vəziyyətdədir. Cənub bölgəsində baş verənlərə gəlinə, onu deyim ki, Lənkərandakı hadisə artıq öz həllini tapıb. Avtomobili yandıran şəxs

borcunu ödəyib, səhvini də başa düşüb. Hazırda avtomobili təmir edirlər. Əslində orada heç bir ciddi problem yox idi. Əməkdaşlarımız həmin əraziyə elektrik xətlərinin təmiri və borclu abonentlərə elektrik enerjisinin təchizatının dayandırılması üçün göndərilmişdi. Onlar işlərini bitirib nahar edən zaman 2015-ci ildən qalan bor-

cunu ödəməyən bir abonent küçədə dayanmış avtomobilə od vurmuşdu. Bununla belə, "Azərişiq" ASC abonentə qarşı heç bir iddia qaldırmayıb. Çünki adamlar öz səhvlərini başa düşüblər".

T. Mustafayevin sözlərinə görə, hazırda Astara rayonunda və orada ucqar bir kəndi elektrik enerjisi ilə təmin edirlər: "Elə cənub bölgəsində olduğum üçün sizə dəqiq məlumatlar verim ki, burada çox az sayda əhəlinin borcu var. Borclu olanlar da yavaş-yavaş ödəyirlər. "Azərişiq" ASC fəaliyyətə başladığından sonra hər ay borclar 5-10 faiz artıqlaması ilə ödənilir. Artıq köhnə xətlər dəyişdirilib, yeni transformatorlar quraşdırılıb. Eyni zamanda hər bir abonentimiz fərdi qaydada sayğaclarla təmin edilib. Əhali yüksək səviyyədə elektrik enerjisi ilə təmin olunur və bunun da əsasında abonent elektrik haq-

qını vaxtı-vaxtında ödəyir. Astara ilə bağlı yayılan xəbərə də aydınlıq gətirərək qeyd edim ki, həmin abonentin heç də borcu olmayıb və onun elektrik xəttini heç kim kəsməyib. Bu kimi xəbər yazanlar məsələni zəng edib, məndən dəqiqləşdirməyiblər. Çox maraqlıdır ki, o, nə üçün elektrik dirəyinə çıxıb. Bu, bizə də aydın deyil. Çünki abonentin elektrik xətti, qeyd etdiyim kimi, kəsilməyib və hər ay da borcunu ödəyib. Hətta həmin günü də 20 manat pul ödəmişdi. Belə olan halda elektrik xəttini niyə kəsməliyə ki? Əksinə, bu cür abonentlərə öz təşəkkürümüzü bildiririk ki, nizamlı qaydada borcunu ödəyir. Ümumiyyətlə, abonentin borcu olsa belə, elektrik xəttini kəsmirik. Bunda maraqlı deyilik".

T. Mustafayev Astarada gördükləri işlər barəsində də danışdı: "Astaranın ucqar Şəvəq kəndindəyik. Bura elə bir

yerdir ki, gerek vertolyotla gələsən. Belə bir yeri elektrik enerjisi ilə təmin edirik. 300-ə yaxın əhali yaşayır. Orada yeni transformator qoymuşuq və abonentlərin hər biri sayğaclarla təmin olunub. 3 kilometr uzunluğunda elektrik enerjisi xətti, 5 kilometr də 0.4 kilovoltluq özünüdaşıyan izolyasiyalı kabellər çəkilib, dəmir dayaqlar basdırılıb. Artıq bu gün (dünən -red.) ora gərginlik verilir. Qurban bayramı ərəfəsində kənd əhəlinin bayramını qoyunlar kəsərək də təbrik etdik. Bütün bunlar möhtərəm prezidentimizin göstərişi əsasında həyata keçirilir. O özü birbaşa göstəriş vermişdi ki, bütün kəndlər elektrik enerjisi ilə təmin olunsun. Bu işlər 2 ay müddətində görüldü, yekunlaşdırılıb. Əhəlinin də fikirləri bu işlə bağlı müsbətdir və cənab prezidentə təşəkkür edirlər".

□ Əli Rais

"Klassik şairlər dərsliklərdən çıxarılsın" təklifinə reaksiya

Dərsliklərdəki qüsurlar yenidən gündəmdə

"Təhsil Nazirliyi mütəxəssislərin dərsliklərlə bağlı qaldırdığı ciddi problemə çox həssas və təcili münasibət göstərməlidir". Bu sözləri millət vəkili Qənirə Paşayeva lent.az saytına açıqlamasında bildirib. Millət vəkili qeyd edib ki, çoxlu səhvlər aşkarlanan dərsliklər var ki, onlar yenidən hazırlanmalı, həmin dərslikləri hazırlayanlar və ona nəzarət edib düzəlməsinə cavabdeh şəxslər tamamilə prosesdən uzaqlaşdırılmalıdır.

"Bu məsələ çox narahat edici və ciddi bir məsələdir. Əgər bir dərslikdə şagird səhv tutursa, bu, çox üzücü haldır. Ən narahat edən məsələ isə əməkdar müəllim Almaz Həsərin vurğuladığı yanaşmadır. Deməli, illərdir mütəxəssislər biologiya dərsliklərində çoxlu səhv tapır, amma vəziyyət dəyişmir. Bəs Təhsil Nazirliyi tərəfindən təyin olunmuş ekspertlər hara baxır? Niyə vəziyyətin düzəldilməsi üçün addımlar atılmayıb? Bu ölkədə yaxşı dərslik yazıla bilər onlarla mütəxəssis var. Nə üçün onlar prosesə cəlb olunmur?"

Məsələ ilə bağlı təhsil naziri Mikayıl Cəbbarova müraciət hazırladığını bildiren millət vəkili məsələyə ən qısa zamanda reaksiya veriləcəyinə inandığını bildirib. "Nizamini, Füzulini, Seyid Əzimi, Nəsimini, Xaqanini və bu kimi ağır kişilərin şeirlərini, əsərlərini dərsliklərdən çıxarmaq lazımdır". Bu sözləri isə yazıçı Seymur Baycan Naxçıvanda hazırlanan, "Oxunması zəruri olan

kitabların" siyahısı ilə bağlı danışıq deyib. Yazıçı qeyd edib ki, ağır əsərlərin və şeirlərin dərsliklərə salınması mənasızdır: "Onları ancaq mütəxəssislər, muğam ustaları-zad oxumalıdır. Uşaqlar qiymət almaq üçün ağır, başa düşmədikləri şeirlər əzbərləyirlər. Hətta deyərdim, ağır şeirlər onları qorxudur. Azərbaycan məktəblisinin Füzuli, Seyid Əzim, Xəqani nəyinə gərəkdir? Yalandan onları dərsliklərdə saxlamağın bir mənası varmı?"

Təhsil nazirinin müavini Ceyhun Bayramov isə bu iddialarla bağlı mətbuata açıqlamasında bildirib ki, ötən ilin noyabr ayında həmin dərsliklərin hamısı qiymətləndirilib və müvafiq şöbəyə təqdim edilib. Onun sözlərinə görə, dərsliklər həm Dərslinin Qiymətləndirilməsi Şurası, həm də Dövlət İmtahan Mərkəzinin ekspertləri tərəfindən qiymətləndirilmədən keçib.

Təhsil eksperti Kamran Əsədov isə "Yeni Müsavat"a

açıqlamasında dərsliklərdə çox ciddi qüsurlar olduğunu vurğulayıb: "Müstəqilliyimizi əldə etdiyimiz 1991-ci ildən 2000-ci ilə qədər dərsliklərimizlə bağlı ciddi problemlərimiz var idi. Uzun müddət sovet hakimiyyətinin əsarəti altında olduğumuzdan bütün dərsliklərimiz ideoloji, məlumat bazası baxımından Sovet Birliyinin siyasətinə xidmət edirdi. Müstəqilliyi əldə etdikdən sonra bir çox ixtisaslar üzrə problemlər yaranı. Dəqiq və təbiət fənlərində hər hansı ciddi dəyişikliklər olmasa da humanitar, tarix, dil fənlərində ciddi dəyi-

şikliklər edilməsinə ehtiyac var idi. Təəssüf ki, bu zaman ərzində orta məktəb dərsliklərində hələ də problemlər var. Bu ondan irəli gəlir ki, dərslik yazan müəlliflər və onu yoxlayan ekspertlər bu və ya digər qruplaşmalara, müəyyən şəxslərə xidmət edirlər. Dərslikləri yazan müəlliflərdən fərqli olaraq onları yoxlayan ekspertlərin savadı, bir çox bacarığı dəfələrlə aşağıdır.

Ümumilikdə dərsliklərin yazılma müddəti doğru deyil. Ən əsası isə Azərbaycanda dərsliklərin yazılma ənənəsi yoxdur. Burada proses belədir ki, Təhsil

Nazirliyi hansısa fənlər üzrə tender elan edir, nəşriyyatlar müəllim qrupundan ibarət komanda yaradır və tendərə daxil olurlar. İki ay ərzində bu və ya digər fənlər üzrə dərsliklər yazılır və nazirliyin ekspertlərinə təqdim olunur. Birincisi, hər hansı dərslinin yazılması dünya praktikasında qəbul edilməlidir. Dərsliklərimiz təkəcə qrammatik səhvlər deyil, informatika yükü ilə doludur. Türkiyənin məşhur dərsliklər üzrə mütəxəssislərinin apardığı araşdırmaya görə, Azərbaycanın 4-5-ci siniflər üçün, yəni 11-12 yaşlı şagirdlər üçün yazılan dərsliklərin informatika yükü Avropada 28-29 yaşlı insanların psixologiyasına uyğun gəlir. Yəni bizim dərsliklərimiz o qədər informatika yükünə malikdir ki, şagirdlərimiz onu oxuduqdan sonra qavraya bilmirlər. Ona görə də valideynlər məcbur qalıb repititorlara müraciət edirlər. Məhz dərslik yazan müəlliflərin özləri də repititor olduqlarına görə daha çox bundan reklam xarakterli istifadə edirlər. Əslində isə dünyaya təcrübəsinə görə dərslik yönləndirici olmalıdır. Təəssüf ki, bizim dərsliklərdə elə informativlər, şəkillər var ki, onu oxuyan məktəblinin yaş həddinə, psixologiyasına uyğun deyil. Hətta 1-3-cü siniflər üçün yazılmış riyaziyyat, məntiq dərsliklərinin ağırlıq yükü ali təhsil səviyyəsindədir, yəni olduqca çətin-dir. Dərsliklər sadəcə yazılmalıdır.

Həmçinin tarix dərsliklərimizdə həm ideoloji, həm də dövlətçilik baxımından qüsurlar, üst-üstə düşməyən fikirlər

var. Lakin ümumilikdə hansısa hissəni çıxarıb ümumi dərslik haqqında fikir söyləmək olmaz. Doğrudur, əvvəlki illərə nisbətən dərsliklərdə irəliləyiş var, amma bizim dərsliklərimizin heç biri nə dizaynına, nə ağırlığına, nə də informasiya yükünə görə dünya standartlarına cavab vermir. Məhz bunun nəticəsidir ki, dərsliklərimiz beynəlxalq sərgilərə çıxartmırlar və ya sərgilərə qəbul edilmir".

Təhsil eksperti yazıçı Seymur Baycanın fikirlərinə də münasibət bildirib: "Azərbaycan ədəbiyyatında, mədəniyyətində, tarixində mühüm rolunu alan şairlərin əsərləri dərsliklərə salınmasının fikri ilə razı deyiləm. Bu, tarixdir, insanların keçmişindən bu günə qədər olan yoldur. Yəni tarixi inkişaf ardıcıl şəkildə göstərilməlidir və bu bütün dünyada belədir. Bəs nəyi göstərək? Bu gün hansısa qızın ayağından yazan şairin yaradıcılığını göstərək, ya içki içib xəstəliyə düşməsindən yazaq? Müasir Azərbaycan ədəbiyyatı yoxdur. Ona görə də məcburuq ki, dərsliklərimizdə Azərbaycanın qədim dövrünü göstərək, düşünlüməsini ki, bu gün Azərbaycan ədəbiyyatı yoxdursa, keçmişdə də olmayıb. Bu gün dünyada, UNICEF-də belə qəbul edilmiş Nizamı Gencəvi, Füzuli, hətta Şah İsmayılımız belə var. Əgər müasir dövrdə hansısa şəxslər ağızlarına gələni yazırsa və onların yaradıcılıqları ədəbiyyata salınmırsa, bu o demək deyil ki, ədəbiyyat yoxdur. Bütün dünyaya örnək olan Azərbaycan mədəniyyəti, ədəbiyyatı var".

□ Xəlida GƏRAY

Xəbər verdiyimiz kimi, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə və erməni katolikosu II Qaregin sentyabrın 8-də Moskvada görüşəcəklər. Görüş Ümumrusiya Pravoslav Kilsəsinin Patriarxı Kirillin vasitəçiliyi ilə baş tutacaq.

Bu görüşün nə vəd etdiyi barədə "Yeni Müsavat"a danışan politoloq Elxan Şahinoğlu dedi ki, Azərbaycanın və Ermənistanın dini liderləri 1988-ci ildən görüşürlər: "Görüşlərin bir çoxunun təşəbbüskarı da Rus Pravoslav Kilsəsinin patriarxları olub. Dini liderlərin bu görüşlərinin məqsədi nədir? Birincisi, aydındır ki, dini liderlərin görüşləri iki ölkə rəsmilərinin görüşlərini əvəz edə bilməz. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli məqsədilə Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin və xarici işlər nazirlərinin uzun illər həyata keçirdikləri görüşləri nəticə vermir. Şeyxülislamla katolikosun görüşü də bu mənada nəticə vermir. Bu görüşlər nəticə versəydi, ən azı işğal altındaki rayonlarda məscidlər dağıdılmazdı".

E.Şahinoğlu qeyd etdi ki, dini liderlər münaqişənin həlli mexanizmlərini müzakirə etmərlər: "Onlar ümumi olaraq qan tökülməsinin əleyhinə olduqlarını bildirirlər. Ancaq qan yenə tökülür və atəşkəs müttəmədi olaraq pozulur. İkincisi, Azərbaycanın və Ermənistanın dini liderlərinin müttəmədi görüşləri Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dini elementin olmadığını göstərməlidir. Yəni dini liderlər bunun xristian-müsəlman müharibəsi olmadığını təsdiq edirlər. Buna baxmayaraq, Azərbaycanın əsas dəstək aldığı ölkələr müsəlman ölkələridir. İslam Konfransı Təşkilatı Qarabağın işğalını pisləyir və hər qətnəməsində Azərbaycanı dəstəkləyir. Bununla yanaşı, Avropa təşkilatları da Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklə-

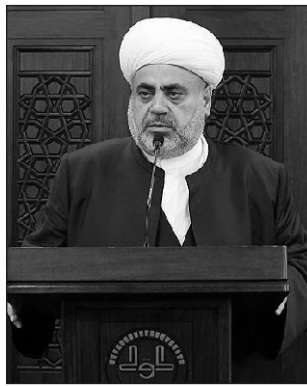
yırlar. Bu isə o deməkdir ki, Azərbaycanla Ermənistan arasındakı münaqişəsində din amili yoxdur. Rusiyanın da Ermənistanla hərbi dəstəyi dinlə bağlı deyil. Ermənistan Rusiyanın Cənubi Qafqazdakı forpostudur və buna görə də Kreml İrəvana hər cür dəstək verir. Üçüncüsü, Azərbaycanın və Ermənistanın din xadimlərinin görüşlərinə, həmşəki kimi, Rus Pravoslav Kilsəsi vasitəçilik edir. Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşlərini də çox zaman Rusiya prezidenti təşkil edir. Bu o deməkdir ki, vasitəçilik təşəbbüsü bütün iqtisadi mətərdə tamamilən Rusiyaya məxsusdur. Məsələn, Azərbaycanın və Ermənistanın Vatikana münasibətləri yaxşıdır. Ancaq heç vaxt Vatikan Azərbaycanın və Ermənistanın dini liderləri arasındakı görüşə və vasitəçiliyə təşəbbüs göstərməyib".

Gözləntilər var ki, dini liderlərin görüşündə Kəlbəcər girovları Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevin məsələsi qaldırılacaq. D.Əsgərovun oğlu Kürdoğlu Əsgərov atasından 6 aydan çoxdur ki, soraq tuta bilmədiyini bildirib. Yayılan məlumata görə, Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin nümayəndələri (BQXK) Dağlıq Qarabağ münaqişəsi nəticəsində tərəflərdə saxlanılan şəxslərlə görüşüblər.

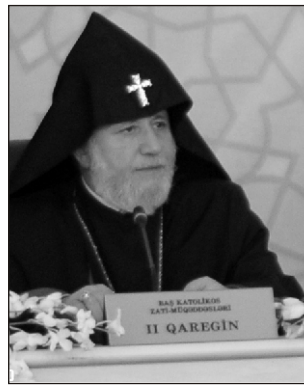
BQXK-nın Azərbaycan nümayəndəliyinin İctimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri İlahə Hüseynova bildirib ki, təmsil etdiyi qurumun nümayəndələri avqust ayında Dağlıq Qarabağ münaqişəsi nəticəsində saxlan-

Şeyxin II Qareginlə görüşü-girovların azad olunması gündəmdə

Dini liderlərin Moskva görüşündən gözləntilər; Dilqəm Əsgərovun oğlu Avropaya yollanır; politoloq: "Şeyx məsələ qaldıra bilər, ancaq..."

Allahşükür Paşazadə

II Qaregin

nılan şəxslərə baş çəkib. Onlardan ailələrinə çatdırılması üçün məlumatlar alınıb və ailələrindən məlumatlar verilib. Məsələ ilə bağlı modern.az-a danışan azərbaycanlı girov Dilqəm Əsgərovun oğlu Kürdoğlu Əsgərov hər hansı başçəkmə olmadığını deyib: "May ayında atamın vəziyyəti ağırlaşanda Cenevrədən həkim dəvət etmişdilər. Həmin həkimlə şəxsən özüm də görüşmüşdüm. Həkim mənə dedi ki, atamın müalicəsi düzgün aparılmayıb, ona görə səhhəti pisləşib. Xaricdən gələn həkimin dediyinə görə, o, düzgün müalicə yazıb. Amma həmin

vaxtdan etibarən atamdan məktub ala bilmirəm". **K.Əsgərov deyib ki, bir neçə gün əvvəl Qırmızı Xaç Komitəsinin ofisində olub:** "Atama məktub yazmaq istədiyimi bildirdim. Onlara dedim ki, sentyabrın 10-da on günlük Azərbaycanda olmayacağam. Əgər görüş olacaqsa, mən məktub yazım. Bundan başqa, üç aydan bir video göndərmək haqqım var mənim. Nümayəndələr heç bir problem olmadığını, görüş olacağı təqdirdə əvvəlcədən mənə xəbər verəcəklərini bildirdilər. Dünən də oxuyuram ki, guya başçəkmə olub. Zəng edirəm əməkdaşlarına,

deyirlər, "bizim xəbərimiz yoxdur, görüş olmayıb". Belə çıxır ki, mən uşağam, mənimlə çilingir-ağac oynayırlar?!"

E.Şahinoğlu dedi ki, Şeyxin Kəlbəcər girovları ilə bağlı məsələni qaldıracağına şübhə etmir: "Ancaq nəticə əldə edəcəyini söyləmək çətinidir". Deməli, yenə də ümid beynəlxalq təzyiqlərə qalır.

Bu arada hüquq müdafiəçisi Əhməd Şahidov da özünün beynəlxalq əlaqələrindən istifadə edərək girovlarımızın məsələsini dünya ictimaiyyətinə çatdırmağa çalışmaqdadır. Sosial şəbəkədəki şəxsi səhifəsində yazıb ki, kəlbəcərli girovumuz Dilqəm Əsgərovun oğlu Kürdoğlunu ATƏT-in Varşava Sammitinə aparmaq üçün Şengen vizası alıb. "Yola çıxmaq zamanıdır. Dünya bütün həqiqətləri sən diləndirə bilərsən, kəlbəcərli balası" - Ə.Şahidov əlavə edib.

Qeyd edək ki, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi Firuz Əsgərova və Albina Veyşelovanın Ermənistanla qarşı iddiası üzrə kommunikasiya başlayıb.

Vəkil Fariz Namazlının

verdiyi məlumata görə, bu şəxslər 2014-cü ildə erməni işğalı altında olan Kəlbəcər rayonunda erməni silahlı qüvvələri tərəfindən əsir götürülən Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevin həyat yoldaşlarıdır. Məhkəmə Ermənistan hökumətinə suallar ünvanlayıb. Ərizəçilərin hüquqlarını Anar Bağirov müdafiə edir.

Məhkəmə həmçinin hökumətdən Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevin sağlamlıq durumu ilə bağlı sənədlərin də təqdim edilməsini istəyib. Son günlər girovların ağır durumda olduğu bildirilir.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsindən mövzu ilə bağlı suallarımıza cavab almaq cəhdlərimiz nəticə vermədi. Amma ümid edirik ki, hörmətli Şeyx həzrətləri Kəlbəcər girovlarının xilasını üçün əlindən gələni edəcək. Üstəlik, vasitəçi Kirill də bilməmiş deyil ki, girovlardan biri D.Əsgərov Rusiya vətəndaşıdır.

2014-cü ilin iyul ayında Rusiya vətəndaşı Dilqəm Əsgərov və Azərbaycan vətəndaşı Şahbaz Quliyev Kəlbəcərdə öz ata-baba yurdlarını ziyarət etmək istəyərkən Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən girov götürüldülər, Azərbaycan vətəndaşı Həsən Həsənov isə güllələnməklə öldürüldü. H. Həsənovun meyiti düşməndən alınaraq Bakıda dəfn edilib.

İşğal altındaki Dağlıq Qarabağda D. Əsgərov və Ş. Quliyev üzərində "məhkəmə" qurulub. "Məhkəmə"nin qərarı ilə D. Əsgərov ömürlük, Ş. Quliyev isə 22 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

□ E.PAŞASOY

Avropada bıçaqlı terrorlar-yeni "İntifad" başlayır?

İlham İsmayıl: "Təşkilat rəhbərliyi tapşırıq verir ki, terror törətmək çətindirsə, o zaman bir-iki nəfəri bıçaqla"

Son zamanlar Avropada terroristlərin bıçaqla törətdikləri dəhşətli faciələrin sayı artıb. Xüsusilə bu hal son günlərdə özünü daha qabarıq şəkildə büruzə verməkdədir. Təkcə avqust ayının ikinci yarısında Rusiya, Almaniya, Finlandiya kimi dövlətlərdə bu tipli hadisələr törədilib.

Bıçaqla silahlanmış şəxslər dinc sakinlərə hücum edir, kəsici alətlə onlara müxtəlif xəsarətlər yetirirlər. Nəticədə ölənlər və yaralıları olur.

Qeyd edək ki, bu tipli cinayətlər Fələstində İsrailə qarşı yaradılan "İntifad" hərəkatını xatırladır.

Sabiq MTN polkovniki, təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıl bu tipli terror hadisələrini qədim dövrə qayıdış kimi qələmə verdi: "İlkin

asirlər. Görün bunlar nələr deyirlər. Terrorçular bildirirlər ki, bomba tapa bilmirik, bunu yarıda da bilmirik, çox çətin, bomba ilə şəhərə girə bilmirik.

O zaman rəhbərlik deyir ki, heç olmasa maşın götürüb insanları üstünə sür. İndi isə maşın götürməyin də qarşısı alınır. Belə maşınlara güyəyən məhdudiyətlər qoyulub. Artıq sürücülər də ayıq-sayıq tərpanirlər. Telefon danışqlarından məlum olur ki, təşkilat rəhbərliyi tapşırıq verir ki, terroru törətmək bu qədər çətindirsə, o zaman bıçaq götürüb bir-iki nəfəri bıçaqla, yəni özünü göstər ki, biz varıq, hələ mübarizə aparırıq, hələ sizə qarşı təzyiqlərimizi davam etdirəcəyik, siyasətinizin əksinə gedəcəyik. Maliyyəsi olan və

ideologiyalaşmış bir qurum ən son anda kəsici alətlə hadisələri törədir. Bu, yuxarıdan gələn tapşırıqdır. İŞİD zəiflədikcə, ard-arda məğlubiyyətə uğrayan məsələlərə də el atacaqlar. Bir də gördünüz küçədəki bir kafenin stollarını dağıtdılar, yeni bununla özlərini göstərdilər. Bu terrora xas olmayan, özünü göstərmək kimi qəbul oluna bilər. Demək istəyirlər ki, biz məğlub olmamışıq, sona qədər sizinlə mübarizə aparacağıq, yeri gələndə bıçaqlarla".

Təhlükəsizlik eksperti böyük terror aktlarını Avropadan fərqli olaraq, Əfqanıstan, İraq kimi dövlətlərdə törətməyin asan olduğuna da toxundu: "Avropada terrorizmə qarşı böyük mübarizə gedir. Bütün əməliyyat tədbirlərinin vasitələrindən istifadə olunur. Bunun üçün də terroristlər Avropanı narahat etmək istəyirlər. Terror təşkilatı kiçilmədən daha çox özünü göstərməyə üstünlük verir. Son anda bu işi görə bilməyən şəxslər cəzalanırlar. Bu işi görməsən cəzalanacaqsan, yaxud maliyyəni kəsəcək, buradakı yaxın qohumun öldürüləcək kimi təhdidlər edilir. Onlar da qorxub nəse etməyə məcbur olurlar".

□ Cavansir ABBASLI

Bizim avtomobil oğurları dünyada murdarlamadıqları birəcə ocaqbaşı belə qoymayıblar. Almaniyadan tutmuş Yaponiyadək hər yerdə, bəli, papağımızı... mədəni dillə desək, götürüb yerə çırpıblar. Abırdan ən çox düşdüyümüz yer Rusiya Federasiyası paytaxtı al ulduzlu Moskvadır.

Bizimkiler, vallah, bu sahədə sözün əsl mənasında bütün sərhədləri, çərçivələri vurub aşırıblar. Hamburqda, yaxud Tokioda oğurladıqları bahalı avtomobilləri bu dələduzlar Bakıya necə getirirlər? Dövlət sərhədlərini necə vurub keçirlər? Polisdəki havadarları, həmkarları kimlərdi axır?

Rusiya, eləcə də Azərbaycan hüquq-mühafizə işçilərinin göz yumduğu bu qəliz mövzu bir gün, şükür, nəhayət, öz layiqli həllini tapır axır ki. Kimin sayəsində tapır? Adi Rusiya vətəndaşı Viktor Sirovatkanın sayəsində.

Hadisə məşhur "Qafqaz əsiri" filminin süjetini xatırladır mənə. Kiçik fərqlə-ordə oğurlanan gözəl gəlindi, burda isə ağ-appaq "Hyundai Solaris" avtomobili.

Gözündə qalın şüşəli eynek, saçları qısa vurulmuş Viktor Sirovatka, həqiqi, üz-göz-dən kino qəhrəmanı Şuriki xatırlatdı bir an mənə. Bir gün bax bu Şurik... bağışlayın, Viktor Sirovatka oturubmuş öz xudmani kiçik ofisində. Kirayə verdiyi avtomobillərin uzun siyahısına baxırmış. Müşahidə kameralarının iti gözləri önündə bu vaxt ofisin küçə qapısı açılır öz-özünə. Yoğun vücutlu, ağır çəkili bir rus balası girir içəri. Şirkətin baş meneceri Olqa Şevçenkoya yaxınlaşıb deyir, bəs "mənə düz üç ay müddətinə "Hyundai Solaris" markalı avtomobilin lazımdır. Kirayə haqqını bax elə indicə artıqlaması ilə ödəyəcəyəm. Bu da sənədlərim-pasport, yaşayış yerindən arayış, üç ədəd fotosəkil"... Məşədi

İbad demiş, bir kəllə qənd, üç manat pul, vəssalam, iş tamam...

"Qafqaz əsiri" filminin tanış süjeti birəcə göz qırpmında yenidən dirilərək qayıdır real həyatımıza. Yuri Nikulin, Yevgeni Morqunov, Frunzik Mkrıçıyan, Georgiy Vitsini xatırladan aktyor... üzr istəyirəm, oğru həyəti, "Hyundai Solaris"-in JPS trekerini çıxarıb başqası ilə əvəzləyirlər. Nəticədə avtomobilin sahibi Şurik... üzr istəyirəm, Viktor Sirovatka düz bir ay öz avtomobili barədə saxta məlumatlar alır. Elə bilir avtomobili Moskvada, yaxud ən uzağı Ural tərəflərdədir.

Ancaq bu oğrular hardan... hardan biləyidilər ki, bu kirayə avtomobillərdə bir deyil... iki JPS trekeri mövcuddur. Biri, bəlli yerdədir, digəri yox... O, başqa, çox gizli bir küncdə gizlədilib.

Hə... bir gün bax bu Şurik həmin dublikat JPS trekerdən aldığı məlumatı digəri ilə tutuşdurub görür, vaxsəy, bu nədir belə? Siqnalın biri, bəli, Moskvadan gəlir... digəri isə gör hardan-uzaq Rostovdan. Moskvadakı ünvanı təcili olaraq özünü başalovlu çatdırın Şurik görür ki, necə deyərler, "lələ köçüb yurdu qalıb". "Hyundai Solaris" dönüb iynəyə, itib saman tayasında.

Şurik əvvəl bilmir neynəsən. Polisə gedib ərizə yazır, ancaq nə xeyri? Görür yox ey... "Qafqaz əsiri" filmində olduğu kimi, oğurlanmış sevgilisini, yəni avtomobilini özü geri qaytarmasa, bunun onun əvəzindən özgesi etməyəcək.

Oğurlanmış avtomobilini Bakıda

tapdı - rusiyalının film kimi hekayəti

Viktor Sirovatka kirayə verdiyi "Hyundai Solaris"-ini necə tapdı?

Qisası, Viktor Sirovatka altın geyinir, üstən qıfillanır. Gizli çəkiliş kameraları, səsyazma cihazları ilə yaraqlanaraq gəlir Rostova əvvəlcə. Görür sevimli avtomobili yoxdur burda. Siqnalı bir yoxlayır, iki... Görür vaxsəy, JPS treker siqnalı dayanıb susmur. Deyir, "Hyundai Solaris"-in son izləri küləklər şəhəri Bakıda qeydə alınıb.

Cinayətin beynəlxalq mənə alması Şuriki qorxutmur əsla. O, yenə də öz inadçılığından dönmür. Qərara gəlir Bakıya gəlib burdakı yoldaş Saakova...

üzr istəyirəm, RF səfirliyinə müraciət etsin.

"Qafqaz əsiri" kinolenti Bakıda özünə ikinci nəfəs qazanır bu zaman. Şurik öz avtomobilinin ardınca qarabaqara gəzir. Avtomobil bir dəfə əldən çıxır, ikinci dəfə... Üçüncü dəfədə Şurik öz sevgili avtomobilini axır görüb, əvvəlcə gözlərinə inanmır bir an. Ətrafındakı bizim hüquq-mühafizə işçilərinə deyir ki, xahiş edirəm mənə sevgili avtomobilimlə tək-tənha buraxın. Bəs göz yaşları saxlaya bilmirəm guys.

Sonra bəlli olur ki, Bakıda Rusiyadan qaçırılmış ən azı 30 ədəd oxşar avtomobil mövcuddur.

Biktor Sirovatka Bakıda başına gələnləri bitdə-bitdə lentə alıb. Restoranda aşçıların qulaq asıb, milli mətbəximizi orda xeyli tərifiyib. Qisası, "Qafqaz əsiri" süjetini yenidən canlandırmağı bacarıb. Əhsən. Həlal olsun sənə "Hyundai Solaris" avtomobili.

Qisası, ey bizim kütbeyin avtomobil oğurları! Məşədi İbad demiş, adam bir qızı... üzr istə-

yirəm, avtomobili oğurlayarkən diqqətli olar. Baxar, bu avtomobildir, yoxsa tələ? Baxar, neçə JPS trakeri var bu avtomobildə. Üzdəki hardadı, gizləndəki harda.

Düzü, əhvalat mənə xeyli güldürdü, vallah. Yadıma "Qafqaz əsiri" filminin son epizodları düşdü. Yuri Nikulin, Georgiy Vitsin, Yevgeni Morqunov, yoldaş Saakov məhkəmə salonundadırlar. Günahı bir-birlərinin üzərinə yırırlar.

Şurik isə bu zaman uzaq Moskvada əyləşib öz "Hyundai Solaris"-inin sükani arxasında. Bir əli sevgilisinin boynundadır, digəri sükən üzərində.

Qeyd edim ki, Rusiyanın TEN TV telekanalının hazırladığı bu televiziya süjeti internetdə əsl sunami dalğası yaratdı. İzleyicilərin sayı çoxsaylı sifirlərlə ölçülür. Redaksiya telefonları bir an belə susmur. Hamı bura zəng edib öz itmiş avtomobilini Şurikə tapşırı.

Mövzu, deyərsən, Rusiyada həddən artıq aktualdır.

Video <https://ren.tv/novosti/2017-08-25/gps-ili-tuda-i-obratno-podrob-nosti-istorii-o-vozvrashchenii-ugnannoy-mashiny>

□ **HƏMİD HƏRİSÇİ**

"Aqrolizing" in itkin düşən hesabdarından xəbər yoxdur

Əmirsoltan Əhmədov avqustun 4-də evdən çıxıb və bir daha geri qayıtmayıb

"Aqrolizing" ASC-nin Şabran filialının qeyri-rəsmi hesabdarı Əmirsoltan Əhmədov avqustun 4-də evdən çıxıb və bir daha geri qayıtmayıb. Hesabdarın axtarıları nəticə vermir. 6 uşaq atası olan 1963-cü il təvəllüdü Əhmədov itkin düşdüyü gün Şabranın Ağahənd kəndindəki evindən işə getmək adı ilə çıxıb. Amma geri qayıtmayıb. Əhmədovun yaxınları onun itkin düşməsi ilə bağlı Şabran Rayon Polis İdarəsinə məlumat veriblər. Şabran rayon Polis İdarəsindən "Yeni Müsavat"-ın əməkdaşına deyiblər ki, hazırda Əhmədovun axtarıları davam etdirilir.

Yada salaq ki, Əhmədovun qardaşı Famil Əhmədov avqustun 15-də "Yeni Müsavat"a demişdi ki, qardaşının bütün güman etdikləri ünvanlarda axtarıblar, onun iş yerinə də baş çəkiblər. F.Əhmədov qardaşı itkin düşməzdən bir gün öncə ona müəmmalı zəng gəldiyini demişdi.

Sitat: "Qardaşım avqustun 3-də bacımın evində oturub söhbət ediblər. Deyib-gülüblər. Ona zəng gəlib. Bundan sonra onun vəziyyəti 180 dərəcə dəyi-

şib. Həmin nömrə də telefonundan silinib. O, 7-8 ildir ki, "Aqrolizing"də işləyir. İşinə dəqiq yanaşan adam idi. Bu müddətdə onun işdə heç bir problemi olmayıb. Qardaşım əvvəllər briqadir, məntəqə müdiri, "Akkord"da işləyib. Əsasən mühəsib işləyib. "Aqrolizing"də də bütün dəftər-kitab işini qardaşım görüb. Həmin zəngi kim edib, bilmirik. Polisə də bu haqda demişik".

F.Əhmədov deyir ki, qardaşını güman gələn bütün ün-

vanlarda axtarıblar: "Müəyyən ünvanlar vardı ki, Əmirsoltanın orada ola biləcəyini ehtimal edirdik. Polisə həmin ünvanlara da getdik. Dədik ki, onu görməyiblər. İmanımız bir yerə, gümanımız min yerədir. Qardaşımın toyla bağlı özünə nəse edə biləcəyini düşünürəm. O, toyuq başı belə kəsməzdi. Onda o ürək yox idi ki, toyuq-qoyun kəssin. İtəndən 4 gün sonra mənəm özümə dedilər ki, qardaşını Xaçmazda, filan kafedə görən olub. Polisə həmin kafeyə də getdik. Orada yemək paylayan xanım da təsdiqlədi ki, qardaşımı görüb. Kafedə işləyənlər də dedilər ki, görmüşük. Həmin kafədə kamera yoxdur. Ətrafında da olan kameralara baxan olmayıb. Fleş-kart da alıb ver-

Əmirsoltan Əhmədov

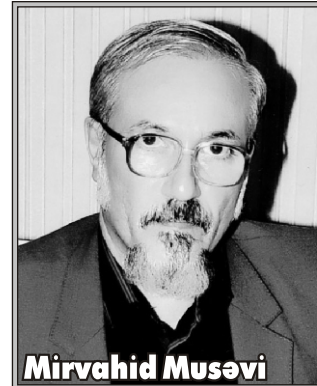
şik ki, baxsınlar, bizə də versinlər. Bilək ki, qardaşım orada olub ya yox. O küçədən keçib, o kafeyə gedib, ya yox. Polis axtarır. Şübhəli yerlərə də gedib baxmışıq. Bir xanım vardı, deyirdi ki, Əmirsoltanı Xaçmazda peşə məktəbinin yanında görmüşəm. Bir başqası da var idi, deyirdi ki, bizə gəlib, çörək yeyib. Həmin dedikləri yerlər də demək olar ki,

eyni məhəllədir. Həmin ərazini də polisə axtarmışdıq. Bir başqa xanım da var, onunla dostluq edib, onu da polis çağıraraq dindirib, o da deyib ki, Əmirsoltanı görməyib".

Əhmədovun iş yeri ilə də əlaqə saxlamışdıq. "Aqrolizing"

ASC-nin Şabran filialının müdiri Radik Məmmədov əməkdaşımıza demişdi ki, onun Əhmədovdan hər hansı bir narazılığı olmayıb. Məsələ ilə bağlı Xaçmaz və Şabran rayon polis idarələri araşdırma aparırlar.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

Mirvahid Musevi

Solmaz Qaçayeva

Bakıda 2 nəfər itkin düşüb

Bakı şəhərində iki nəfər itkin düşüb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, Bakı şəhərində anadan olmuş 1958-ci il təvəllüdü Mirvahid Musevi bu il mayın 22-də saat 20:00 radələrində yaşadığı Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Ağa Nemətulla küçəsi ev 49, 37 saylı mənzildən çıxıb və bir daha geri qayıtmayıb. Onun əlamətləri: boyu 175 sm, ariq bədənli, gözləri qəhvəyi rəngdə, daimi eynəkdə olub, saçları ağdır. Evdən çıxarkən əynində göy pencək, qara şalvar, qara ayaqqabı olub.

Bundan başqa, Kürdəmir rayonunda anadan olmuş 25 yaşlı Solmaz Asim qızı Qaçayeva bu il mayın 19-da saat 23:30 radələrində Bakı şəhərinin Nərimanov rayonunda yaşadığı evdən çıxıb və bir daha geri qayıtmayıb. Onun əlamətləri: boyu 162 sm, kök bədən quruluşuna malikdir, qara uzun saçlı, gözlərinin rəngi qaradır. Evdən çıxarkən əynində göy cins şalvar, qırmızı kofta, ağ idman ayaqqabısı olub.

“Vurulmuş” nazirin adı ilə bağlı müəmmalı cinayət dosyaları...

Sabiq nəqliyyat naziri Ziya Məmmədov vəzifədə olduğu illər ərzində onun adı daim qalmaqallarda hallanıb. O, vəzifədən gedəndən sonra da adı mətbuatın gündəmindən düşməyib. Sonuncu dəfə Z.Məmmədovun adı İsveç məhkəməsində araşdırılan iş üzrə mətbuatda hallanmışdı. Məsələnin mahiyyəti budur ki, Kanadanın beynəlxalq nəqliyyat infrastrukturunu şirkəti olan “Bombardier”-in bir neçə top-menedjeri “Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC ilə 2013-cü ildə bağlanmış müqaviləyə görə Azərbaycan vəzifəli şəxslərinə 56 milyon dollar “otkat” ötürülməsinə dair sövdələşmədə iştirak ediblər. İsveç məhkəməsi həmin vəzifəli şəxslərin kimliyini araşdırdığı bir vaxtda yerli mətbuatda həmin məmurların Ziya Məmmədov və onun müavini olmuş Arif Əsgərovun ola biləcəyi haqda iddialar yer alıb.

mədovun ona qarşı qanunsuzluqları iticmailəşsin, məsələ ölkə rəhbərliyinin diqqətinə çatdırılsın. O dövrdə iş adamının dəvətini qəbul edib Goranboya getmişdik və “Yeni Müsavat”ın 2012-ci il aprelin 1-dəki sayında “Nəqliyyat naziri Qarabağ veteranının əmlakını əlindən alır” sərəlövhəli yazı dərc etmişdik.

Həmin vaxt nazirlə çəkişən iş adamı qəzetimizə bunları demişdi.

Sitat: “Biz bu torpaqları ermənidən almışıq. İndi də Ziya Məmmədov, onun oğlu Anar Məmmədov və ətrafları bu torpaqları əlimizdən almaq istəyir. Sovet vaxtı “Goranboy Gips” ASC Yuxarı Ağcakənd Gips Kombinatı adlanırdı. Kombinatin rəhbərliyi və işçilərinin 90 faizi ermənilər idi. Qarabağ müharibəsi başlayandan sonra Goranboyda könüllü özünümədafiə batalyonu yarandı. Ermənilər kombinatı qoyub qaçdılar. Bizlər dedə-babamızdan qalan silahlarla torpaqlarımızı ermənilərdən müdafiə etdik. Həmin karxanalar düşmən sərhədinin 1 kilometrliyində yerləşir. 1995-ci ilə kimi döyüşdük. Biz olmasaydıq indi Ziya Məmmədovun bizdən almaq istədiyi torpaqlar erməninin tapdığı altında idi. Bilmək istəyirəm ki, biz ermənilərlə üz-üzə gələndə Ziya Məmmədovun oğlu Anar Məmmədov harda idi? “Goranboy Gips” ASC-nin fəaliyyətdə olduğu ərazidəki gips karxanası 2006-cı ildə iki mərhələdə Füzuli Qasımovdan alınaraq “ZQAN holdingə” (hazırda “Garant holding” adlanır - E.M.) daxil olan “Azbentonit” MMC-yə verilib. “ZQAN-in tərkibindəki “Azbentonit” MMC-yə dövlət zəmanəti ilə 52 milyon manat kredit ayrılıb. Yarandığı gündən “Azbentonit” MMC xammal olmağına görə fəaliyyət göstərə bilmirdi. Buradakı gips mədənlərini ələ keçirib özlərinə məxsus zavodu xammalla təmin etməyə nail olmaq istəyirlər. Digər tərəfdən də, Ziya Məmmədov “Azbentonit”i yaratmaqla ölkədə gips məhsulları istehsalını monopoliyaya almaq istəyir. Onlarn bu planları isə bizim kimi fərdi sahibkarların sıradan çıxarılmasından keçir”.

Bu gün F.Qasımov dünyada deyil, onun “Goranboy gips”in karxanasından Ziya Məmmədovun holdinqi qaza-

nır. F.Qasımovun ölümündən 5 il əvvəl Z.Məmmədovun ətrafında daha bir müəmmalı ölüm işi baş vermişdi.

“Yeni Müsavat”ın 23.06.2010-cu il tarixli sayında “Ziya Məmmədovun adı şübhəli ölüm işində” http://musavat.com/news/ziya-memmedovun-adi-subheli-olum-isinde_79305.html ttp://musavat.com/news/ziya-memmedovun-adi-subheli-olum-isinde_79305.html sərəlövhəli yazıda sabiq nazirin adı Dövlət Dəmir Yol İdarəsinin rəisi işləmiş Adil Məmmədovun müəmmalı ölümündən söhbət edilir.

Bu haqda qəzetə açıqlama verən A.Məmmədovun qardaşı F.Məmmədov bunları demişdi.

Sitat: “Adil Moskva Dəmir Yol İnstitutunu qırmızı diplomla bitirdi. 80-ci illərin əvvəllərində Bakıya qayıdaraq Dövlət Dəmir Yol İdarəsində (DDYİ) işə düzəldi. Həmin vaxt indiki nəqliyyat naziri Ziya Məmmədov da həmin idarədə depoda işləyirdi. Bildiyimə görə, Ziya Məmmədov institutu qiyabi, güc-bəla ilə 10-11 il bitirib. 90-cı ilin əvvəllərində Dövlət Dəmir Yol İdarəsinin təbəqilərinə “Azərrel” şirkəti yaradılıb. O vaxt bu şirkəti MDB məkanında Boris Bereзовski təsis etmişdi. Adıldən əvvəl həmin şirkətin prezidenti Bəhrəm adlı şəxs olub. Adil isə onun müavini idi. Təxminən 1999-cu ildə Adil həmin şirkətin prezidenti oldu. Ziya Məmmədov Dəmir Yol İdarəsinə reis təyin ediləndən sonra qardaşım ilə münasibətləri pisləşdi. Bundan sonra Adil Məmmədov “Azərrel” prezidenti vəzifəsini itirdi. Adil 1999-cu ildə “Azərrel” şirkətində mühasib işləyən Şəlalə Rəhman qızı Verdiyeva ilə ailə qurmuşdu. Adil gec evləndi. Ailə qurduğu qadın əvvəllər ər-də olmuşdu. O qadın əslən Kəlbəcər rayonundan olsa da, Bakıda böyümüşdü. Birinci ərindən bir övladı da var idi. Şəlalə ilə Adilin rəsmi nikahı olub-olmadığını da deqiq bilmirəm. Çünki qardaşımın ölümündən sonra bunu da araşdırın olmadı. 2004-cü il iyul ayının 15-də gecə Adilin səhhəti Mərdəkəndəki bağ evində qəfil pisləşib. Həmin gecə intuitiv olaraq nəse hiss etdiyimdən Adilin mobil tə-

Keçmiş nazirin cəngüdəninin, nazirliyin idarə rəisinin, Məmmədovlarla konfliktədə olan iş adamının və Türkiyə vətəndaşının sirli qətləri...

lefonuna zəng etdim. Bunu lazım olsa rəsmi qurumlar yoxlaya bilərlər. Həmin vaxt Adilin yaxın dostları da ona zəng ediblər, amma telefona cavab verən olmayıb. İyulun 16-da axşam-tərəfi eşitdim ki, qardaşım dünyasını dəyişib. Bakıya gəldik. “Göy Məscid”də meyiti ekspertizadan keçirmədən kafənə bükülmüş vəziyyətdə bizə təhvil verdilər. Biz də meyiti Qubaya aparıb orada dəfn etdik. Deyilənə görə, Adil vəziyyəti pisləşəndən bir neçə saat sonra Mərdəkəndəki Kardioloji Mərkəzə gedib və orada ona iyne vurublar. Vəziyyəti yaxşılaşsa da, sonradan qəfildən ölüb”.

F.Məmmədov qardaşının ölümü ilə bağlı bir neçə müəmmalı məqama toxunmuşdu. Onlardan ən sensasionu və diqqət çəkəni sabiq nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovla bağlıdır. F.Məmmədov demişdi ki, qardaşının həyat yoldaşı söhbət zamanı ona Adilin Ziya Məmmədov tərəfindən öldürüldüyünü deyib.

Sitat: “Mən Şəlalədən niyə telefona cavab vermədiyini və vaxtında təcili yardım çağırmadığını soruşanda o, rusca “Ego Ziya ubil da” deyə cavab verdi”.

F.Məmmədov qardaşının ölümündən sonra hüquq-mühafizə orqanlarından heç kimin ölüm işi ilə bağlı onları dindirmediyini də demişdi.

Sitat: “Qardaşımın ölümündə bir neçə şübhəli məqamlar var. Hamı deyirdi ki, Adili öldürüblər. Onun ölümünün əsl səbəbini müvafiq araşdırmalardan sonra deqiq bilmək olar. Amma Azərbaycanda bu işin düzgün araşdırılacağına inanmıram. Qardaşımın ölümü ilə bağlı mətbuata açıqlama verəndən sonra özümə qarşı təxribatların, təzyiqlərin olacağını bilirəm”.

Z.Məmmədovun oğlu Anar Məmmədovun adının mərkəzi fiqur kimi keçdiyi bir ölüm işi haqda 2013-cü ilin iyul ayının 17-də Türkiyənin “Hürriyyət” qəzetində Yalçın Bayerin köşə yazısında bəhs edilirdi. Yazıda nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun oğlu Anar Məmmədovun mühafizəçisi olan bir Türkiyə vətəndaşının güllələnməsindən bəhs edilirdi.

“Azəri Bakanın türk korumasına ne oldu?” başlıqlı yazıda bildirilirdi ki, İsmayıl Gənci adlı mühafizəçi Anar Məmmədovun başqa cəngüdənləri ilə

atışma zamanı güllə yarası alıb və onun harada olduğu, öldürsü-qaldısı bəlli deyil. Bundan sonra “Yeni Müsavat” qəzeti olaraq dəfələrlə yazılar dərc etdik. Nazir oğlunun vəkilisi Ruslan Məmmədov hər dəfə “Hürriyyət” qəzetinin təkbiz verəcəyini söylədi. Təkbiz isə olmadı, sadəcə, R.Məmmədovun qəzetə göndərdiyi mövqə dərc edildi.

“Hürriyyət” isə bugünlərdə sözügedən olayla bağlı daha ətraflı məlumat yaydı. Məlum oldu ki, 2012-ci il mayın 14-də Antalyada, Ziya Məmmədovun oğlu, Azərbaycan-Amerika Alziyansının və “Garant Holding”in prezidenti Anar Məmmədovun mühafizəçiləri arasında qanlı olay yaşanıb. Hadisə A. Məmmədovun mühafizəsinin rəisi olan 51 yaşındakı təqaüddəki zabıt İsmayıl Gəncə mühafizəçisi, 35 yaşındakı Kubilay Göl arasında baş verib. Mübahisə böyüyüb, hər iki tərəf silaha əl atıb. Kubilay Göl daha çevik hərəkət edərək İsmayıl Gənci yarılayıb. 2013-cü il, dekabrın 22-də Antalyadakı 4-cü Ədliyyə Hüquq Məhkəməsinə təqdim edilən iş üzrə ifadələr alınmış. Kubilay Göl istintaqa verdiyi ifadədə bildirib ki, A. Məmmədov onu çağıraraq İsmayıl Gənci öldürməsinə istəyib, amma o, bundan imtina edib. Kubilayın bildirdiyinə görə, A. Məmmədov bu qətl üçün ona 500 min dollar təklif edib. A. Məmmədov hesab edirmiş ki, İsmayıl Gənci onun Azərbaycandan Türkiyəyə köçürdüyü qara pullardan oğurlayırmış.

K. Gölün bildirdiyinə görə, o, İ.Gənci öldürməkdən imtina etsə də, bir müddət sonra onunla üz-üzə gəlməli olublar. K. Göl istintaqa deyib ki, bu para oğurluqları ilə bağlı məsələni müzakirə etmək üçün onlar İ. Gəncə Antalyadakı Əski Sənaye deyilən yerdə görüşüblər. Mübahisə silaha qədər böyüyüb. Mühafizəçi istintaqçılara “Mən vurmasam, o mənə vuracaqdı” deyib.

İ. Gəncə Məmmədovlar ətrafında olan və güllə yarası alan ilk mühafizəçi deyil. Hələ onu bəxti getirmişlərdən də saymaq olar. Salyan qəbiristanlığında Anar Məmmədovun mühafizəçisi olmuş Nizami Dadaşov adlı şəxs qəbri var. Bu şəxs 2000-ci ilin mayına qədər A. Məmmədovun mühafizəçisi olub. İdmançı olan həmin şəxs güllə ilə vurularaq öldürüldü. Rəsmi versiyalarda onun avto-

mobil qəzasında həlak olduğu iddia edilib. Amma camaat arasında belə söhbət gəzir ki, meyiti yuyan molla “mərhumun bədənində güllə yarası var” sözlərini ağızından qaçırb. Bundan sonra bir neçə gün yoxa çıxıb, sonra isə bu söhbəti tamamilə “unudub”.

N.Dadaşovun öldürülməsindən bir müddət sonra Ziya Məmmədovun başqa bir mühafizəçisi, Şimali Qafqazdan olan Altaf adlı idmançı yoxa çıxıb. Mühafizəçi Azərbaycan vətəndaşı olmadığına görə onun necə yoxa çıxdığı, öldürsü-qaldısı bu gün də bilinmir. Z. Məmmədovun daha bir mühafizəçisi, Məsallıdan olan Eldəniz Qurbanovu 2008-ci il, martın 1-də qətlə yetiriblər. Bu günə qədər qətlin hansı şəraitdə törədilməsi iticimiyətdən gizlədilər. Məlum olan odur ki, 2008-ci ildə Nəsimi rayon prokuroru Aqşin Ziyadov dələduzluqda təqsirləndirilən Emin Əmirovun bu iş üzrə şahid qismində dindirilməsini tələb edib. Prokurorun sorğusuna əsasən E.Əmirovun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə Məhkəmədə olan cinayət işi ona göndərilib. A.Ziyadov özü mətbuata deyib ki, E.Əmirov bu işdə yalnız şahid qismində dindirilir. Prokuror istintaq sirrinə əsaslanıb məlumat verməyib.

Z.Məmmədovun Cəmil adlı cəngüdəni isə vaxtilə Salyanın Qaraxaşlı kəndində yaşayıb. O, nazirin mühafizəsindən ayrıldıqdan sonra ciddi təqiblərə məruz qalıb. Onu uzaq Sibirə aşkarlayıb qətlə yetiriblər.

Sabiq nazirin oğlu A.Məmmədovun da ətrafında ölüm kabusu dolaşır. 2014-cü il iyulun 11-də “Garant Sığorta” ASC-nin İdarə Heyətinin üzvü Nəvəvan Əliyevanın meyiti yaşadığı ünvanda aşkarlanmışdı. Salyandan olan bu xanımın evində usta işləmiş şəxs tərəfindən öldürüldüyü açıqlanmışdı...

2008-ci ildə isə Ziya Məmmədovun şəxsi mühafizəçisi Eldəniz Qurbanov də qətlə yetirilib. Onun ölümü də müəmmalı olaraq qalır, qatilləri tapılmayıb.

Məmmədovların adının keçdiyi, zaman-zaman baş vermiş və araşdırılmasına bu gün də zərurət olan bir sıra qaranlıq və müəmmalı ölüm işləri haqda yazdıq, xatırladıq. Həmin cinayət dosyaları bu gün də tox-torpaqlı arxivlərdədir. Araşdırılacaq günlərini sayırlar.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Dünyada və eləcə də Azərbaycanda getdikcə ənənəvi çap mediası öz yerini internet mediasına verir. Hazırda ölkədə xeyli sayda xəbər saytları və bir neçə agentliklər fəaliyyət göstərir. Doğrudur, saytların bir qismi yalnız agentliklərin xəbərlərini ard-arda düzməklə məşğuldurlar. Ancaq onlar arasında özəl xəbər istehsalı ilə məşğul olanları da az deyil.

Dünyada tanınmış saytların əksəriyyəti günün 24 saati fəaliyyət göstərərək, insanları informasiya ilə təmin edirlər. Azərbaycanda da az olsa da, bu cür saytlar var. Onlar arasında musavat.com, lent.az, qafqazinfo.az eləcə də APA, Report, Trend kimi agentlikləri göstərə bilərik.

Bəs bu saytlarda gecə növbəsində çalışan jurnalistlər öz işlərini necə qururlar?

“Yeni Müsavat”a danışan «APA Holding»in əməkdaşı **Mahir Məmmədli bildirdi ki, gecələr hadisə yerinə getmək daha asan olur:** “Yalnız bizə mane olan bezi məsələlər də var. Tutaq ki, haradasa qəza baş veribse, ətrafdan keçən maşınların hamısı dayanır, qəzaya tamaşa edirlər. Nəticədə isə yollarda tıxac yaranır. Ancaq bu, gündüz olduğu kimi də uzun vaxt aparmır. Çünki gecələr yollarda avtomobillərin sayı az olur. Bu baxımdan, hadisə yerinə getməkdə problem olmur. Gecə növbəsinin sağlamlığa təsirinə gəlincə isə deyim ki, artıq 10 ilə yaxındır ki, gecə növbəsindəyəm. Bu rejimə də öyrəşmişəm. Gecələr yatmayıb, gündüzlər istirahət edirəm və problem də yaranmır. Bir neçə dəfə həkimə müraciət etmişəm, qorxulu bir şey olmadığını deyiblər.

Gecə yatmayan jurnalistlər və işləyən saytlar...

Onlar gecəni oyaq keçirsələr də, bundan heç də narahat deyillər

Ona görə də hələ ki problem hiss etməyirəm. Ancaq artıq 43 yaşımın içərisindəyəm, hesab edirəm ki, bundan sonra gecə növbəsində çox işləmək olmaz. Normal rejimə keçməyin vaxtıdır, çünki yaş öz sözünü deyir. Gecə növbəsi ilə bağlı onu da deyim ki, bu rejimdə gündüz olduğu qədər rəqabət olmur. Çünki gecə növbəsi çox az media qurumunda var. Söhbət reportyor işindən gedir. Reportyor işi ilə gecələr məşğul olan jurnalistlərin sayı o qədər də çox deyil. Eyni zamanda gecələr xəbər tapmaq məsələsi

də çətin olur. Çünki gündüz sosial şəbəkələr var, hadisəni görənlər olur. Gecə isə hər kəs yatır və sən hadisədən xəbər tutmalısən. Ona görə də çalışırıq ki, özəl mənbələrimizdən daha çox yararlanmaq. Hesab edirəm ki, jurnalistin gecəsi olmur. Dünyada və ölkədə 24 saat hadisə baş verir. Ona görə də jurnalistlər üçün işin vaxtı yoxdur. Məsələn, mən illərdir ki, gecələr telefonumun səsinə almıram. Hadisə baş verdiyi zaman yuxarıda qeyd etdiyim özəl mənbələr məlumat verirlər və mən bu məlumatı həmkarıma ötürürəm. Ona görə də hesab edirəm ki, jurnalistin konkret iş saati olsa da, jurnalistikanın saati yoxdur”.

Ona görə də hesab edirəm ki, jurnalistin konkret iş saati olsa da, jurnalistikanın saati yoxdur”.

Qafqazinfo.az saytının gecə növbəsinin əməkdaşı Ruslan Allahverdiyev hesab edir ki, gündəm olduqda gecə də çalışmaq asandır: “Gündəmə çevrilən hər hansı bir hadisə olduğu zaman xəbərlərdə problem olmur. Bizim üçün bu zaman işləmək çox rahat olur. Ancaq gündəm olmadıqda bəzən məcbur qalırıq, xarici saytlardan dünya xəbərlərindən, eləcə də texnologiyaya aid və digər bu kimi xə-

bərləri veririk. Gecə işləməyin çətinliklərindən biri odur ki, əraziyə çıxıb hansısa reportaj hazırlamaq və ya başqa bir geniş yazı yazmaq çətin olur. Eyni zamanda hadisə baş verdiyi zaman rəsmi fikirlər almaqda da çətinlik çəkirik. Gecə saatlarında həm yerli, həm də xarici xəbərləri verməyə çalışırıq. Dünya mətbuatı ilə bağlı xəbərlərin əksəriyyəti tərcümə xəbəridir. Ölkə ilə bağlı da agentliklərimizin xəbərlərindən istifadə edirik. Ancaq əksər hallarda hadisə olduğu zaman nazirliklərin də saytlarından istifadə edirik. Həmçinin bizim öz elektron poçtlarımıza da informasiyalar göndərilir ki, onları dəqiqləşdirib, xəbər hazırlayıq. Məsələn, ABŞ-da seçkilər baş verən zaman bütün diqqətlər ora yönəlmişdi. Bir neçə gün öncə isə İspaniyada baş verən terror hadisəsi zamanı yenə də xarici xəbərlər üstünlük təşkil edirdi. Gecə ölkədə hansısa hadisə baş verirsə, gündəmi ona uyğun qururuq. Xəbərlərin verilməsində hansısa xüsusi interval yoxdur. Çalışırıq ki, operativliyimizi qoruyaq. Gecə növbəsində işləməyin ən çətin prosesi yuxusuzluğa öyrəşməkdir. Təbii ki, gecələr yuxusuz qalmaq ilk aylarda çətin olur. Ancaq sonradan öyrəşirsən”.

Musavat.com saytının əməkdaşı Toğrul İsmayıl da

saytın gecə fəaliyyəti barədə məlumatlar verir: “Gün ərzində saytda 6 nəfər əməkdaş fəaliyyət göstərir. Gündüz saatlarında saytda veb redaktor işləyir. Axşam saat 21:00-dan sonra rəsmi fikirlər almaqda da çətinlik çəkirik. Gecə saatlarında həm yerli, həm də xarici xəbərləri verməyə çalışırıq. Dünya mətbuatı ilə bağlı xəbərlərin əksəriyyəti tərcümə xəbəridir. Ölkə ilə bağlı da agentliklərimizin xəbərlərindən istifadə edirik. Ancaq əksər hallarda hadisə olduğu zaman nazirliklərin də saytlarından istifadə edirik. Həmçinin bizim öz elektron poçtlarımıza da informasiyalar göndərilir ki, onları dəqiqləşdirib, xəbər hazırlayıq. Məsələn, ABŞ-da seçkilər baş verən zaman bütün diqqətlər ora yönəlmişdi. Bir neçə gün öncə isə İspaniyada baş verən terror hadisəsi zamanı yenə də xarici xəbərlər üstünlük təşkil edirdi. Gecə ölkədə hansısa hadisə baş verirsə, gündəmi ona uyğun qururuq. Xəbərlərin verilməsində hansısa xüsusi interval yoxdur. Çalışırıq ki, operativliyimizi qoruyaq. Gecə növbəsində işləməyin ən çətin prosesi yuxusuzluğa öyrəşməkdir. Təbii ki, gecələr yuxusuz qalmaq ilk aylarda çətin olur. Ancaq sonradan öyrəşirsən”.

□ Əli Rəis

Rus dili məktəblərimizə geri qayıdır - səbəb

Etibar Əliyev: “Rus dilinin tədris üçün universal dil olduğunu nəzərə alıb, ona məhdudiyət qoyulmamalıdır”

Mələhət Mürşüdlü: “Ali məktəblərdə tədris materiallarının çoxunun rus dilində olması tələbələrin qarşısında bir çox çətinliklər yaradır”

Təhsil naziri Mikayıl Cəbbarov “Rus dilinin intensiv tədrisi” layihəsinin davam etdirilməsi barədə əmr imzalayıb. Əmrə əsasən ölkənin 50 ümumi təhsil müəssisəsində rus dili tədris ediləcək.

Sənəddə “Rus dilinin intensiv tədrisi” layihəsinin davam etdirilməsi, həmin müəssisələrdə tədris prosesinin təşkili və tənzimlənməsini təmin edilməsi nəzərdə tutulub. Əmrə əsasən, 2017-2018-ci dərslər ilində Bakının 3, 12, 13, 36, 42, 45, 51, 63, 70, 95, 106, 129, 178, 193, 212, 238, 244, 245, 246, 250, 257, 263, 265, 272, 274, 275, 276, 278, 283, 284, 286, 292, 295 nömrəli tam orta məktəblər, 20 nömrəli məktəb-lisey və 43 nömrəli məktəb-lisey kompleksi, Gəncə şəhəri 5 nömrəli, Mingəçevir şəhəri Texniki-humanitar liseyi, Sumqayıt şəhər 11 nömrəli, Şirvan şəhər 3 nömrəli, Abşeron rayonu Xırdalan şəhər 2 nömrəli, Şəki şəhər 5 nömrəli, Şamaxı şəhər 6 nömrəli, İsmayıl rayonu Talistan kənd, Zaqatala rayonu Əli Bay-

ramlı kənd, Tovuz rayonu Ağbulaq kənd, Quba rayonu Əli-məmmədoba kənd, Qusar rayonu Ləcət kənd, Masallı şəhər 2 nömrəli, Lənkəran rayonu Havzava kənd, Saatlı rayonu Məmmədabad kənd tam orta məktəblərinin I-IX siniflərində rus dilinin intensiv tədrisi üzrə Təhsil Nazirliyinin layihəsi davam etdiriləcək.

Xatırladaq ki, bir zamanlar rus dilinin tədrisi tamamilə azaldılmışdı. O zaman bu qərar çox müzakirələrə səbəb olmuşdu. İndi yenidən bu dilin tədrisi haqqında qərar qəbul edilməsi bir sualı ortaya qoyur ki, buna ehtiyac varmı?

Bir çox mütəxəssislər düşünür ki, rus dilinin orta məktəblərdən çıxarılması qərarı əvvəldən yanlış olub. Çünki ali məktəbdə tələbələr üçün lazım

olan ədəbiyyatların çoxu rus dilindədir. Rus dilini bilməyən tələbələr isə bu ədəbiyyatlardan faydalana bilmirdi.

“XXI Əsr Təhsil Mərkəzinin rəhbəri, təhsil eksperti Etibar Əliyev rus dilinə bu gün ehtiyac olduğunu dedi: “Sovet

dövründə rus dilli məktəblərin sayı çox idi və bu dövrdə rus dilinə maraq da böyük idi. İstənilən karyera dirçəlişində rus dilini bilmək zəruri sayılırdı. Sovetlər dağılandıqdan sonra bunu ingilis dili əvəz etdi. Amma buna baxmayaraq, nazirin qə-

rarını düzgün hesab edirəm. Çünki rus dilində bütün elm sahələri üzrə geniş çeşidli ədəbiyyatlar tərcümə olunur. Burada təbiət və texniki elmləri xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Şübhəsiz ki, türk dilində də ədəbiyyatlar dərc edilir. Ancaq hansı dildə ədəbiyyat çoxdursa və hansı dil tədris üçün universal sayılırsa, onun tədrisini təşkil etmək, intensivləşdirmək mənfəət halı sayılmamalıdır. Bu, əslində seçim imkanındır. Biz etiraf etməliyik ki, bütün sahələrdə ədəbiyyatlar çapında Rusiya və Türkiyədən çox geridəyik - xüsusən də dediyim kimi, təbiət elmləri və texniki sahələrdə. Bədii ədəbiyyata gəldikdə isə ingilis, fransız, ispan yazıçıların böyük əksəriyyətinin əsərləri orijinaldan yox, rus dilindən tərcümə olunur. Ona görə də rus dilinin tədris üçün universal dil olduğu nəzərə alınaraq onun tədrisinə məhdudiyət qoyulmamalıdır. Mütəxəssis, kadr hazırlığına nazirin bu qərarı dəstək verən qərardır. Bir şəxs təfəkkürünün inkişafı üçün hansı dili məqbul hesab edirsə, bu onun öz seçim imkanındır. Yeni rus dilini də, ingilis dilini də, Azərbaycan dilini də seçə bilər. Ona görə bu qərarın düzgün olduğunu düşünürəm və rus dilinə bu gün ehtiyac var”.

□ Günel MANAFLI

Elan

Həsənov Cahid Nağı oğlunun adına olan Bakı şəhəri, Səbəyel rayon, Rəsul Rza küçəsi ev 8, mənzil 21 ünvanının texniki pasportu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Cümə söhbətləri

B ismilləhir-Rahmə-nir-Rahim!
 Qurban bayramı... Allah evinin ziyarətində getmiş hacılar ümrə əməllərini yekunlaşdırıb, yenedən ehtimalları. Təqva və paklıq rəmzi olan libası geyinərək, Ərəfət çölünə üz tuturlar hacılar. Rəbləri ilə əhd-peymanlarını təzələmək, İlahi hüzzurda vücudi imtahanlarını şəərəflə vermək üçün müqəddəs Ərəfət çölündə vüquf edirlər - məskun olurlar hacılar. Rəbləri qarşısında günahlardan paklanır, rəzilik və çirkinliklərdən imtina edərək, ibadət edirlər onlar...

Nələrin simvolu var burada...

Axşamcağı milyonlarla insandan ibarət bir möhtəşəm sel Məşhərül-herama - Qiyamət səhnələrini xatırladan bir məkana üz tutacaq. İnsanın özünəqayıdırına təkən verən rıqqətli anlarını yaşayır burada hacılar. Sübh açılır... Mübarək zilhicce ayının 10-cu gününün sübhü. Günəşin şölələri Yer üzünü işıqlandırmağa başlayarkən, hacılar Minaya keçid edirlər. Necə də əzəmətli bir toplum! Nə möhtəşəm bir səhnə!

Minada hacılar lənətlilik iblisi simvolizə edən cəmərlərə - sütünlara yetişirlər. Burada öz hid-dətlərini zahir edir, xəbisliklərə, nəfsani asılılıqlara nifrətlərini bürüzə verirlər. Daşlayırlar lənətlilik iblisi hacılar... Daşlayırlar qəblələrində olan rəzil qul psixologiyasını! Atdıqları hər daşla sanki damcı-damcı çıxarırlar rəzililikləri qəblələrindən onlar! Əslində iblisin (İən) hər bir təzahürünə, hər bir zülmünə, hər məkən və zamanda, hər rəzil sifətə, hər mənfur cildə olan təzühürünə daş atırlar hacılar! Daşa basırlar lənətlilik şeytani hacılar!

Sonra hacılar qurbangaha gedirlər. Allah! Allah! Düşünməyə istəyən insan üçün nələr simvolizə edir bu qurbangah! Bəndənin iltisasını, Rəbbi önündə gözəl imtahan vermənin rəmzidir bu qurban! Əzəmətli bir bayramdır Qurban bayramı. Mövcudiyətin fəlsəfəsinə nə dərin eyham var burada... İlahi imtahan sona dəyərləyə çıxmağa bir abidədir bu gün. Fədakarlığı örnək edən, gözəl amal uğrunda ən qiymətlişindən belə, keçməyi öyrədən bir gündür bu gün...

İsmayıl qurbanlığı

Həzrət İbrahim (ə) qurbani - İsmayıl qurbanlığı... Allah Təala Həzrət İbrahimi (ə) - Öz müxtəlif bəndəsini sınağa çəkir. Sevimli övladını qurban kəsməyi buyurur ona Rəbbi. İlahi buyuru-

Qurban bayramının fəlsəfəsi

**Hacı İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
 İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-camaatı**

nə bu vücudi səhnədən lazımi nəticə çıxarmaq vəzifəsi gəlir.

Həzrət İbrahim (ə) dəvəti

İndi isə müqəddəs həcc mərasimi barədə olan Quran ayələrinə diqqət edək. **"Və (yada sal) o zaman (t) ki, İbrahim üçün (Kə'bənin sütunlarını Adəmin qoyduğu təməl üzərində qaldırın deyə) Kə'bə evinin yerini həzrlədik (və ona dedik) ki: "(Bu evin həcc mərasimində) heç nəyi Məne şərik qoşma və Mənim evimi təvaf edənler, (ibadət) duranlar və rüku və səcdə edənler üçün təmizlə!"**

"Və insanları ümumi şəkildə (Allah evinin) həcc(inə) çağır ki, (onlar sənin dəvətin nəticəsində Qiyamət gününə kimi) piyada və hər uzaq yoldan gələn arıq dəvələr üstündə səne tərəf üz tutsunlar".

"Nəticədə öz (dünya və axirət) mənfəətlərinin bir hissəsini müşahidə etsinlər və müəyyən günlərdə (Zilhicce ayının ilk on günündə, yaxud bayram günü və ondan sonrakı üç gündə) Allahın onların üzünə etmiş olduğu heyvanları (- dəvə, inək və qoyunu) qurban kəsərək onların başını üzərində Onun adını çəksinlər. Beləliklə, ondan özünüz də yeyin, çox ehtiyac içində olan yoxsula da yedin". ("Həcc" surəsi, ayə 26-28).

Müqəddəs ayələrdən bəlli olur ki, Kəbə evi əvvəllər də olmuşdur. Kəbə evi Həzrət Adəm (ə) tərəfindən inşa edilmişdir. Həzrət Nuhun (ə) zamanında baş verən tufan zamanı Kəbə evinə müəyyən xəsarət dəyir. Allah Təala bu müqəddəs məkanın yerini İbrahim peyğəmbərə (ə) bildirir. İbrahim peyğəmbər (ə) də buranı övladı İsmayıl peyğəmbər (ə) ilə birgə yenedən inşa edir. Kəbə evi hazır olandan sonra Allah Təala İbrahimə (ə) buyurur ki, buranı tövhid evi etsin. Təvaf edənler, namaz qılanlar, rüku edənler və səcdəyə gedənlər üçün bu evi təmizləsin.

Həqiqətdə İbrahim peyğəmbər (ə) vəzifəsi - müqəddəs Kəbə evini zahiri və mənəvi şirklərdən təmiz saxlamaq idi. Bəndələrin burada yalnız Allaha pərəstis etməsini təmin etmək

lazım idi. Bu məkanın ən mühüm ibadəti - təvaf və namazdır.

Kəbə evi ibadət edənlər üçün hazır vəziyyətdə düşəndə isə Allah Təala İbrahimə (ə) əmr edir ki, insanlara həccə gəlməyi elan etsin. Təfsirlərdə oxuyuruq: **"O zaman ki, İbrahim bu əmri alır, Allaha ərz edir ki, axı səsim insanların qulağına çatmayacaqdır. Ancaq Allah ona əmr edir ki, sən elan et və Mən onların qulağına çatdıraram".**

Həzrət İbrahim də (ə) əllərini qulağına qoyaraq, şərq və qərbə sədə edərək, deyir: **"Ey insanlar! Kəbə evinin həccə sizə yazılmışdır və Pərvərdigarınızın dəvətini yerinə yetirin".**

Allah onun sədasını hamının qulağına, hətta ana rəhnində olan körpələrin belə qulağına çatdırır. Onlar da cavabında dedilər: **"Ləbbeyk! Allahumma,**

getmək onun üçün vacib olur.

Həccə getməyin vacib şərtləri

Həcc bir neçə şərtlə vacib olar (bu şərtlərin hamısı mövcud olmazsa, həcc vacib deyildir).

a) Həddi-bülüğa çatmaq

b) Aqıl olmaq (ağlı başında olmaq).

Deməli, uşağa və əqli naqisliyi olan şəxsə həcc vacib deyildir.

c) Mal-dövlət, bədən sağlamlıq və qüdrətli, yolun açıq və vaxtın kifayət qədər olması baxımından müstəti olmaq.

- Mal-dövlət baxımından müstəti olmaq - yol azuqəsi və nəqliyyat vasitəsinin olmasından ibarətdir. Əgər bunların özü olmasa, onları əldə etmək üçün xərcləyə biləcək miqdarda pul və ya malın olması da kifayətdir.

tindən asılıdır. Əgər həccə getmək onun daxili tələbatı ilə bağlıdırsa, bununla ruhu dincəlsə - bu, bir məsələ. Əgər həccə getmək insan üçün belə bir səciyyə daşmırsa - bu, tam fərqli bir məsələdir. Hər şey niyyətdə qayidir.

O ki qaldı xeyriyyəçiliyə - bu, həccə gedib-gətməməsindən asılı olmayaraq, insanın üzərində olan mənəvi vəzifədir. Qurani-Kərimdə buyrulur: **"Onlara ruzi olaraq verdiklərimizdən infaq edərler (xeyriyyəçiliyə xərcləyərler)".** Hər bir insan çalışmalıdır ki, imkanı olmayanlara əl tutsun.

"Hacı" rütbəsi varmı?

Bir-iki kəlmə də həcc ziyarətinin bahalıqlı ilə bağlı demək lazımdır. Sözsüz ki, hazırkı qiymətlər yüksəkdir və bu, bir çox insanların yolunu bağlayır. Bu

Qayıtmaq xərclərini də təmin etmək imkanının olması şərtidir.

- Həccin vacib olmasında gedib-qayıtmaq xərclərindən əlavə, öz şəhinə uyğun (qazancına, imkanına müvafiq) həddə ev və ev əşyaları, nəqliyyat vasitəsi və məişət üçün zəruri olan başqa şeylərə də malik olması şərtidir. Əgər onların özü də olmasa, onları əldə etmək üçün lazımı qədər pulu, yaxud dəyərli bir əşyası olmalıdır.

- Həccdən qayıdana qədər ailəsinin xərclərini ödəməyə imkanının olması - müstəti üçün şərtidir.

- Həccdən imkanlı qayıtmaq, yeni qayıtdıqdan sonra həyat tərzinin maddi cəhətdən çətinliyə düşməməsi üçün ticarət, əkinçilik, sənətkarlıq, yaxud bağ və dükən kimi mülkiyyət mənfəətinə malik olmaq - müstəti üçün şərtidir. Əgər öz halına uyğun qazanc əldə etmək qüdrəti olarsa, kifayətdir. Əgər qayıtdıqdan sonra dolanış tələbatı aylıq məaşla təmin olarsa, kifayətdir.

- Həccin vacib olması üçün bədən, yol və zaman cəhətdən imkanlı olması şərtidir. Buna görə də yol getmək qüdrəti olmayan, yaxud çox əziyyət çəkən xəstə üçün həcc vacib deyildir. Həmçinin, yolu açıq olmayan və ya həccə çatma biləcək dərəcədə vaxtı olmayan şəxsə həcc vacib deyildir.

- İmkanlı şəxs özü həccə getməlidir və başqasının onun tərəfindən həccə getməsi kifayət etməz. Amma həccə boynunda qalan və qocalıq, ya xəstəlik ucubandan həccə gedə bilməyən şəxsə həccə başqa birisi həccə gedə bilər.

Neçə dəfə həccə getmək olar?

Bir nəfərə ömründə bir dəfə həccə getmək vacibdir. Amma elə olur ki, insan həcc ziyarətinə getməklə bağlı ruhi tələbat hiss edir. Cəmiyyətimizdə nədənsə həccə ikinci dəfə getmək istəyən insanlara nisbətə: **"Yaxşısı budur ki, həmin pula xeyriyyəçilik etsin"** kimi yanaşma israrla yeridilir. Amma axı bu insanın ruhi tələbatı var. Bu halda, ona "həccə getmə, əvəzində xeyriyyəçilik et" demək, digər şəxsə "bu il istihəyə getmə, evində qal, onun puluna xeyriyyəçilik et" demək kimi olar.

Yeni hər şey insanın niyyə-

vəziyyətdən çıxış yolu - operatorların sayının artmasında, həcc ziyarətinin inhisarda olmasında, sağlam rəqəbat mühitinin formalaşmasındadır. Yəni, həcc ziyarətinin təşkilatı tamamilə rahat olaraq, peşəkar şirkətlərə həvalə oluna bilər. Orada insanların şəri suallarına, əməllərinin yerinə yetirilməsinə gəldikdə, həmin şirkətlər bu sahənin müxtəssislərini cəlb edə bilər ki, bununla da bağlı heç bir obyektiv çətinlik yoxdur. Yəni həcc inhisarda saxlamaq üçün heç bir obyektiv səbəb yoxdur.

Hacı adına gəldikdə isə, zahiren, belə bir dini rütbə yoxdur. Sadəcə, Müqəddəs Kitabımız olan Qurani-Kərimdə, hədislərimizdə həcc ziyarətində olan insanlara "hacı" deyə işarə edirlər, ənənəvi olaraq, ziyarətdən qayıdan insanlar da belə çağırırlar. Və bu ad, Allah Evini - Kəbə Beytullahi ziyarət edən insanın üzərinə müəyyən mənəvi təhəddüdlər müəyyən edir. Hacı, digərlərinə nisbətən daha məsuliyyətli, əxlaqi dəyərlər baxımından daha dürüst və səliqəli olmalıdır. O, öz ətərafına təmasda olduğu nurun mübarəkliyini paylamalıdır.

Qurban bayramının əməlləri

Bir neçə kəlmə də Qurban bayramı gününün əməlləri barədə qeyd edək:

- *Bayram qüslü almaq.*
- *Qurban bayramının namazını qılmaq;*
- *mam Səccadin (ə) "Səhifəyi-Səccadiyə" dua kitabının 48-ci duasını oxumaq;*
- *"Nüdbə" duasını oxumaq;*
- *İmam Hüseynin (ə) Qurban bayramına məxsus ziyarətnaməsini oxumaq;*
- *Qurban kəsmək;*
- *Qurban bayramı gününün zöhr namazından etibarən zilhicce ayının 12-ci gününün sübh namazına kimi 10 namazın sonunda aşağıdakı təkbiri söyləmək böyük savaba malikdir: "Allahu əkbər, Allahu əkbər, le iləhe illəllah, valahu əkbər, Allahu əkbər və lilləhil-həmd. Allahu əkbər əla mə hədəne. Allahu əkbər əla mə rəzəqə min bəhimətil-ən'am. Vəlhəmdu lilləhi mə əbləne".*

Allah Təala bizi bu əzəmətli bayramın məhəbbətini dərk edib, yaşadanlardan qorur versin! Amin!

MÜSAVAT

Son səhifə

N 182 (6796) 1 sentyabr 2017

Kişilərin saç düzümü onların xarakterini müəyyən edir

Kişilərin xasiyyəti-ni həm də onların saç düzümü əl-verir. Psixoloqlar deyir ki, saçlarını həmişə qısa kəsdirən kişilər nəfsinə qalib gəlməyi bacarır. Xaraktercə qüdrətlidirlər. İncəsənətdən səthi zövq alırlar. Əyləncəni və rəqs etməyi isə çox sevirlər. Bəzən inadkar olurlar.

Uzun saç düzümünə sahib olan kişilər isə sənət vürğünüdür. Onlar hər hansı sənət sahəsində özlərini bacarıqlı sayırlar. Saçları qabarmadığı halda saç kremindən çox istifadə edən kişilər qərarlı olurlar. Onlara güvənmək olmaz. Ətrafında səmimi dostları çox az olur.

Saçlarını parıldadıb başına yapışdıran kişi başqalarına güvənir və öz şirin canını çətinliyə salmaqdan qorxur. Saçını yandan ayıran kişi təmkinli və qüdrətlidir. Xarakteri sabitdir. Macərasız, dalğasız, fırtnasız, sakit bir həyat sürür. Həyatı yalnız özünün çəkdiyi dar çərçivələrlə məhdudlaşır. Mülayim, mehriban və dözümlü olduğu üçün tanışları onu çox sevirlər.

Saçını ortadan ayıran kişi sırf yenilik olsun deyər hər işə qatlaşır. Elə buna görə də başı həmişə qalmaqaldadır. Yaxınları onu bu vərdişdən nə qədər yayındırmağa çalışsa da bacarmırlar. Saçlarını heç ayırmadan arxaya da rayan kişi enerjili olur. Zahirə görə o qədər də diqqət yetirmir. Qüvvətli şəxsiyyətdir. Qətiyyəti başqalarının təsirini altına düşmür. Kitab oxumağı və incəsənətlə məşğul olmağı çox sevirlər. Hər zaman məşğul olduğu üçün başqalarına da çox vaxt ayıra bilmir.

Onlar qoxunu hiss etmirlər

Psixopatların qoxu alma duyğusunun zəif ola biləcəyi təsdiqlənib. Avstraliyanın Macquarie Universitetinin psixologiya fakültəsindən Mehmet Mahmut bu nəticəyə gəlmək üçün psixopatik reaksiyalar verən, 19-21 yaşında adı cinayətə qarışmamış 79 nəfərin qoxu alma qabiliyyətini araşdırıb.

Portağal, qəhvə və dəri iyi verən 16 çubuğu iyləmiş bu adamların qoxuları düzgün şəkildə qavramadığı üzə çıxıb. "Chemosensory Perception" jurnalında yayımlanan araşdırmanı imzalayan alimlər bildirib ki, beynin iy almağa nəzarət edən

bölümü psixopatik reaksiyalar göstərən şəxslərdə daha az təsirlidir. Amma alimlər

deyir ki, qoxu alma qabiliyyəti zəif olan hər adamı psixopat adlandırmaq olmaz.

Əkiz bacılar eyni gündə dünyasını dəyişdi

Türkiyənin Sinop şəhərində 75 yaşındakı əkiz bacılar səhhətlərindəki problemlərə görə eyni gündə fərqli xəstəxanalara aparılıb. Zinet Altinkök və Nimet Baş, iki ayrı xəstəxanada eyni gün, saat fərqi ilə dünyasını dəyişib. Sinopun Korucuk məhəlləsində yaşayan Nimet Baş tənəffüs problemləri ucbatından ailəsi tərəfindən Samsunda özəl bir xəstəxanaya aparılıb. Eyni gün əkiz bacısı da infarkt keçirərək, Sinop Atatürk Dövlət Xəstəxanasına, ardınca isə Samsundakı başqa bir özəl xəstəxanaya aparılıb. İkisi də ayrı xəstəxanalarda müalicə almağa başlayıb.

Nimet Baş avqustun 30-da saat 10.30-da, əkiz bacısı isə eyni gündə saat 22.30-da dünyasını dəyişib. Əkiz bacılar üçün ayrı-ayrı cənazə mərasimləri təşkil olunub. Bacılar ailə qəbiristanlığında basdırılıb.

Sərnişin arvadı ilə dalaşdı, avtobusu aşırıdı

Çində bir sərnişin avtobus sürücüsünün əlindən maşının sükanını zorla alıb. Bu isə son nəticədə avtobusun aşması ilə nəticələnib. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, kişini belə bir hərəkət etməyə arvadı ilə dalaşması vadar edib. İnsident ölkənin Quandung bölgəsində yaşanıb. Baş vermiş insidentlə bağlı videoyazı 10 iyunda YouTube kanalında yayılıb. Ondan öncə isə ölkənin CGTN xəbər kanalı bu hadisəni yayımlayıb.

Qəza nəticəsində 8 nəfər zərər çəkib, qanunu pozan şəxs isə həbs olunub. "Daily Mail"-in xəbərinə görə, ölkənin nəqliyyat departamentində də bu rolki təsdiqləyiblər. Orda dəqiqləşdiriblər ki, insident 7 iyunda, Dunquan və Quanchjou şəhərlərini birləşdirən ərazidə baş verib.

QOÇ - Məhəbbət və pul. Göy qübbəsi bu gün sizə məhz bu iki sahədə uğurlar bəxş edəcək. Deməli, büdcənizi ağırlaşdırıb sevdiyiniz adamla maraqlı bir təqvim yarada biləcəksiniz. Hər halda, uğurlar!

BUĞA - Ulduzlar bütün səlahiyyəti öz əlinizə verəcək. Odur ki, hər bir məsələdə obyektiv qərarlar qəbul etməlisiniz. Ətrafınızda olanlarla xoş davranın. Pulla bağlı diqqətli olun.

ƏKİZLƏR - İlk öncə ailə-sevgi münasibətlərini yaxşılaşdırın ki, gərginliyi azalsın. Günün ikinci yarısında sürprizlər mümkündür. Şəxsi büdcənizi artırmaq ehtimalınız da var. Yaxın səfərə çıxmağa dəyər.

XƏRÇƏNG - Kifayət qədər gərgin gün olduğundan tədbirli və ehtiyatlı olmağı unutmayın. Özünü istənilən təzyiq və təxribatdan qoruyun. Nəqliyyatda isə xüsusilə diqqətli olmalısınız.

ŞİR - Hansısa qanqaraldan hadisə gözlənilir. Şübhə ilə yanaşdığınız adamları isə itiham etməyə tələsməyin. Sizə hadisələri dərinə analiz etmək lazımdır. Nahar ərəfəsində təklif ala bilərsiniz.

QIZ - Bəri başdan nəzərinizə çatdırmaq ki, bu təqvim sizin üçün daha çox maraqlı görünüş və xoş təsadüflərlə yadda qalacaq. Çalışın ki, əsas vaxtınızı ailə-sevgi münasibətlərinə həsr edəsiniz.

TƏRƏZİ - Təzə ayın bu ilk günündə ulduzlar sizə daha çox istirahət vəd edir. Maraqlı sürprizlər, qonaqlıqlar yolunuzu gözləyir. Nahardan sonrakı saatlarda ovqatınızı yüksəldən insanlarla rastlaşacaqsınız.

ƏQRƏB - O qədər də uğurlu gün deyil. Daxili sınıtlarınız, səhhətinizlə bağlı problemlər, eləcə də mövcud şəraitdən narazılığınız əhvalınızı aşağı sala bilər. Yalnız qazanmaq şansınız var.

OXATAN - Bəri başdan nəzərinizə çatdırmaq ki, bu gün uzaq səfərə çıxmağınız məsləhət deyil. Vaxtınızı ailənizlə və ya müştərək fəaliyyət göstərdiyiniz dostlarınızla birlikdə keçirin.

OĞLAQ - Hiss olunur ki, hansısa məsələyə görə tərəddüd içində qalmısınız. Əgər özünüz qərar çıxara bilmirsinizsə, etibar etdiyiniz insanlarla məsləhətləşin. Ayın bürcünüzdə olduğunu da unutmayın.

SUTÖKƏN - Düşünüləməmiş risklərdən uzaq olsanız, ulduzlar sizi incitməyəcək, əksinə, günün sonuna qədər ovqatınızın xoş olması üçün canfəşanlıq göstərəcək. Axşam təzə xəbərlər də gözlənilir.

BALIQLAR - Dünənki ovqatınız bu gün də davam edəcək. Ətrafınızda hər şey gözəl olacaq. Hətta maddi durumunuz imkan versə, səfər də etmək olar. Şəxsi işlərinizdə isə dönüş gözlənilir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Evinə gedən yolu özü hazırladı

Hindistanda yaşayan Melethu-veettil Sasi adında 63 yaşındakı adam 3 il əziyyət çəkərək, evinə gedən yolu düzəldib. 18 il əvvəl bir ağacdən yıxılaraq iflic olan bu adam hazırladığı yolla hər kəsin təqdirini qazandı. Vaxtilə evinə gedə bilmək üçün bir dağın tepəsindən fırlanmaq məcburiyyətində qalan Sasi 2013-cü ildə dövlət yetkililərindən yardım istəyəndə, heç kimdən müsbət cavab ala bilməmişdi. O da bundan sonra 3 il boyunca davam edən işlər nəticəsində evinə gedən yolu özü hazırlayıb.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100